

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona
Egy hónap 2 korona

VIDEKEN:

Egy évre 28 korona
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasasos sor egy sor 20 fill.
minden következőnél 16 fill.

Nyitóliter sora 40 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Staubert József.

Szombat, szeptember 6.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Tizenhét óra.

Az aradi közelműhely az iparosok szempont-
jából.

Panasz egy iskolaszék ellen.

Bánvádi följelentés Hollaki Imre ellen.

Vizsás állapotok az aradi gimnáziumban.

Keglevich Intendáns lemondott.

Az aradmegyei állatveszedelem.

Vita a loghuzási jog körül.

A hadgyakorlatok eredményei.

Megbüntetett aradmegyei tanítók.

Véres verekedés a Kosár-utcában.

Iparos-tanfolyam, amelyben nincs köszönet.

Egy aradi leány eljegyzése Japánban.

Szerencsétlenség a pályaudvaron.

Aradvármegye közigazgatása.

Párbaj a „majom” miatt.

Tárcát Esős napok. Írta: Abonyi Árpád.

Regény-Csarnok: Hipnózis. Írta: Hardy L. D.

Tizenhét óra.

Arad, szeptember 5.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter intézkedése folytán a román elemi iskolákban hetenkint tizenhét órát kell fordítani a magyar tantárgyakra. A miniszter rendeletét Metianu János metropolita kiadta a püspökségeknek s az aradi egyházmegye szentszéke már kötelességszerűleg ki is adta az iskoláinak.

Tizenhét órát kap a magyarság a román iskolákban. Másutt, például Németországban kétségen kívül keveselnének ennyit az állam nyelvén. Ott, a hol a nemzetiségekhez úgy szólnak, mint pél-

dául Vilmos császár a minap Pozenben a lengyelekhez, bizonyára többet kívánnának.

Mi meglegednénk a tizenhét órával; mert utóvégre, heti tizenhét órában, ha az oktató komolyan és lelkiismeretesen fogja föl a dolgot, bele lehet az oláh gyerekek fejébe verni a magyar ábécét, a grammatikát sőt a stilisztikát is.

De azért mi, akik a megmagyarosításra váró nemzetiségek között élünk, nem tudunk bizni a Wlassics irásának a sikerében. Több okunk van rá.

Először, mert azoknak, a kiknek hetenkint tizenhét órában a magyar nyelvet kellene oktatni, egy része maga se tud magyarul. Ha jól emlékszünk, ezelőtt kilenc évvel adott ki a vallás- és közoktatásügyi miniszter az ország valamennyi tanfelügyelőjéhez szigorú rendeletet, hogy készítse nek kimutatást mindama tanítókról, akik nem tudnak magyarul. Azt hisszük, nem pusztán kíváncsiságból kívánta a miniszter e kimutatásokat, hanem, hogy ennek alapján intézkedjék s megszüntesse az abszurd állapotot, mely szerint Magyarországon nyilvános iskolákban élhet tanító, a ki nem bírja a magyar nyelvet. Hogy például Aradmegyében milyen adatai voltak a statisztikának, azt már nem tudjuk. De arra már tudunk példákat, hogy Aradmegyében vannak román tanítók, a kik még csak nem is törik a magyar nyelvet. Hát ezek mit tudnak elérni a magyar nyelv oktatásával, nem tizenhét, hanem negyvenhét órában hetenként?

Nem vagyunk annyira tájékozatlanok, hogy ne tudnánk, miszerint az aradi gör. keleti román tanítóképző képesítő vizsgáin jelen van Aradvármegye tanfelügyelője, s s annak joga van megtagadni a képesítést attól, a ki a magyar nyelvben nem állja ki sikerrel a vizsgát. Volt is idő, a mikor élt ezzel a jogával. De vannak még nagy számmal román tanítók, a kik ezen rendszer előtt való időből valók, s a kik azóta bizony nem kerestek módokat arra, hogy a magyar nyelvben hiányos ismereteiket kiegészítsék.

Mit várhatni a magyarosodás érdekében olyan tanítóktól, a kik még maguk se tudnak magyarul? Semmit! Sőt nemcsak hogy semmit, hanem még arra is el lehetünk készülve, hogy ezek az idegen nyelvű emberek ellentállanak a magyarosodás szellemének, tele szíva magukat nemzetiségi érzelmekkel s a helyett, hogy a magyarosodásnak, a nemzeti kultúrának hasznára lennének, ártalmára, kárára válnak.

S ha csak ez volna! De tudjuk, hogy a román nemzetiségi agitációk eszközei a lelkészek mellett a tanítók. Es látjuk, hogy minő érzelmekkel fogadják a románok ezt a rendeletet. Egymás között tülekednek, egyik a másikat okozza, hogy a román nemzetiségen ez a „szégyen” megeshetett. Es a kik szolgálatkész katonái ennek a magyarellenés nemzetiségi politikának: ezek heti tizenhét órán keresztül se fognak egyebet tenni, mint hogy a ma-

TARCA

Esős napok.

— Egy agglegény naplójából. —

Írta: Abonyi Árpád.

Ma megint esik az eső. Három nap óta jóformán szakadatlanul permetel s ez a kellemetlen idő, úgy látom, még el fog tartani vagy három-négy napig. Szó sincs róla, hogy rendes sétát elvégezhessem. Gondolom, a vendéglőbe sem megyek; keresztül áznék a cipőm. Megparancsolhatnám ugyan Gyurkának, hogy hozzon bérkocsit, de nem állhatom ezeket a budapesti bérkocsisokat, inkább kalucsni húzok, ha már okvetlen el kell hagynom a lakásomat, bár ezt a cseh találmányt is utálom. A magamkorú öreg legény meghül és náthát kap tőle. Kezdem belátni, hogy ennek az én becsültes Gyurka ipasomnak végre is i aza volt, midőn a mult évben erőnek erejével rá akart bírni, hogy tartsuk meg kényelmes lakásunkat és ne adjam el a fogatomat. Nem is tudom, hogy mi ütött hozzám? Takarékosági mánia lepott meg, de, jószágos isten, ki nek takarékoskodjam?

Lám, azért gyűlölöm ezeket az őszi esős napokat. Igen szomorú, igen bánális gondolataim támadnak s egy csöppet sem vigasztal, hogy az ilyen magamszörű agglegény sorsa, világ eleje óta, mindig ez volt. Nagyon tisztá-

ban vagyok a dologgal; tudom, hogy ezekben a borus gondolatokban nincs egy garas ára eredetiség szellem, vagy ötlet; csupa letarolt, kiölt és agyonhasznált frázisok élménye. Meg voltak éppen az egész bánatos hangulat, a ezer millió bomba és rézfitying! ... nem tudok el-lene viaskodni. Ilyenkor súl ki, mily törekeny természeti tünemény az ember s mily kicsi része van lelkem kormányzásában az értelemnek.

... Igazság szerint ma némi ünnepet kellene ülnöm, de semmi kedvem sincs hozzá. Ma vagyok ötven éves.

Öszintén szólva, nem igen látom, hogy ötven éves vagyok s ez nem huncogás, hanem igazság, a melynek lényegét magamban érzem. Hajam ugyan erősen megderesedett, de ez a betegségem következménye és nem a koré. Hej, az a betegség, az a cudar betegség! Ha az nem támadott volna meg és nem vert volna le a lábamról, úgy, hogy ballabam még mai napig sem tudott belőle kiépülni, sohasem támadt volna az a szerencsétlen gondolatom, hogy visszaadjam kardomat a felséges urnak s elvonuljak a polgári életbe, messze a bajtársaktól, a svadrontól és mindentől, a mihez hozzá szoktam. Gyurka legényem, a derék fiu, ma is így szólt, a midőn behozta reggelimet:

— Mennénk vissza, vitéz kapitány uram, Brassóba! Ahajt, úgy nézem, immár eleget beveredünk.

Jól beszél a gyerek. Mondom, nagyon de-

rék fiu, de mit ér? Nem tudok lóra ülni. Tíz esztendeje, hogy lekerültem a nyeregből ... tiz hosszú esztendeje, hogy polgári kabátban s olykor — esős időben — kalucsniiban járok. S nem fájna annyira a dolog, ha valahogy más-keppen történt volna. Például, ha kedves Öz-mán-om dobott volna le, vagy belém löttek volna, vagy valami más efféle komédia esett volna velem, — de kimenni a svadronnal a „Lunka Plasevicára” s ott úgy meghülni, hogy a reuma majdnem nyomorékká tett ... ez keserves és szégyelni való látog. Hányszor lovagoltam esőben, hóban, bőrig ázva: hányszor aludtam csuron vizesen, gyakorta a csupasz földön, egy szál rongyos pokrócon és sohasem esett semmi bajom. Azt tudtam, vasból vagyok. Büszke voltam a Herkules névre, mely-lyel a kamerádok tisztelték meg. S azon az átkozott októberi napon mégis pórul jártam! Más ember kiépül, — én nem tudtam, hogy ha helyre jövök is, ballabam az ördögé. Azzal a lábbal soha többé nyeregbe nem ülhetek. S ezzel mindennek vége. Legegyszerűbb, ha azonnal szétloccsantom a koponyámat ...

... Fogalmam sincs róla, hogy voltaképpen miért is nem tettem meg? Öreg nagynénem — egyetlen rokonom a világon — szégyén, aligha sirt volna utánam. A jó lélek akkor már azt sem tudta, hogy él-e, vagy már meghalt! nyolcvanhatesztendős agg matróna volt. S hogy dühöm és keserűségem még tel-

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

gyargyűlöletet csepegtetik a csemeték szívébe. Kénytelen-kelletlen munkában nincs köszönet: a tanító, a ki muszájból oktat magyarul, ezen kötelesség teljesítése közben bizonyára kiönti a dühét is, a miért őt ilyesmire fanyalították.

Bizunk a tanfelügyelőben, hogy igyekezni fog ennek a rendeletnek érvényt szerezni, de sok eredményt az ő legnagyobb jóakarata se teremthet. A tanfelügyelő kezében nincs végrehajtó hatalom. Semmit se tehet. Osszeír és jelent, aztán megint előről kezdi. Így nem lehet magyarosítani.

A magyarosításnak egy igazi eszköze van: az állami iskola. Ezt kell terjeszteni, ha kell — porosz módra, tüzzel-vassal. Mert az állami iskolák terjesztése nélkül ez a hazafiasnak látszó rendelet is veszedelmet teremthet. Annak a látszatát tüntetheti föl, mintha a miniszter meghökkenett volna az agitációtól, a melyet a nemzetiségek az iskolák államosítása ellen kifejtettek, — és e miatt leszereli az államosítást, hanem megelégszik a tizenhét órás nyelvrendelettel. Ha ez csakugyan így lenne, a mire gondolni se akarunk, akkor ez a rendelet nem hazafias tény lenne, hanem a legnagyobb bűn, a melyet a tanügyi politika terén valaha elkövethettek.

Az aradi közműhely az iparosok szempontjából.

Arad, szeptember 5.

Egy kiállítási banketten mondta egy aradi ur: — Addig volt az iparos boldog, míg nem írtak és nem beszéltek róla annyit. Mi azonban bódulva a kor beteges szokásainak, másról sem beszélünk, mint a kisiparosok ügyéről-bajáról, sőt a lapokban csaknem állandó rovatot tartanak azok ébrentársáról. De hát ezzel is úgy vagyunk, mint sok más országos ügybajunkkal: „Beszélünk, de csak beszélünk, a szánk mozog, a kéz pihen.” Pedig hát tudvalevő dolog, hogy a szegény ember kézzel lát.

Baj, hogy a magyar iparosság nagy zöme, kellő ismeret hiányában, sem élő szóval el nem mondani, sem egy hírlapi cikkben tárgyilago-

san leírni nem képes azt, a mi a szívében át szájára a panaszt hozza.

Még nagyobb baj az, hogy az a sok manó úgy nevezett tudományos ember, az iparos ügyekbe is unos-untalan beleavatkozik, s a légből kapott, vagy már rég elcsépezt frázisaival nem segít, hanem csak ront az iparosok ügyén.

A legnagyobb baj pedig az, hogy az iparosság maga nem törődik a saját ügyével-bajával s az őt legközelebből érdeklő ügyek felől sem tájékozza magát kellő alaposítással.

Igazolja állításomat a most napirenden levő közműhely nagy port vert kérdése is.

Hasábokat írnak ellene, és mellette is.

Es kik írnak és érdeklődnek iránta?

Mindenki, csak az iparosság nem. S ebből lehet kimagyarázni azt, hogy olyan állítás is történt, hogy az aradi iparosoknak a közműhely nem kell.

Szó sincs róla, van olyan is, nevezetesen az, a kinek a műhelye már géperőre van berendezve, azután következik az, a ki versenytársat lát a szövetkezésben. Van olyan is egykettő, a ki magánember szolgálatában áll, s a mint a szél fúj, azonképen: ma kell, holnap nem kell.

Am de kellene annak a sok jóra való kis- és közép iparosnak, a kik e célból már három év előtt szövetkezetté alakultak.

Amde, noha mi kérvényeztük, mi deputáltunk érte, a mi cégünk, a mi bőrünkön van szó: se itt, se odafent meg nem kérdeznék, meg nem hallgatnak bennünket. Innen van aztán az a visszás helyzet, hogy a kormány néha a legjobb szándéka ellenére és nagy költséggel, olyan meddő dolgot létesít, a minőt senkisé is kérelmezett.

Ismeretes ennek az ügynek minden fázisa a nagyközönség előtt. Mi, aradi faiparosok, számszerint negyvenketten, ezelőtt három évvel faipari szövetkezetet alapítottunk azon célból, hogy a naponta szükséges előmunkálatok és fél-készítmények előállítására géperőre berendezett közös műhelyt létesítsünk. S e végből kértünk a magas kormánytól:

egyszersmindenkorra 3000 koronát építkezésre,

öt évre, évente 2000 korona államsegélyt, kértünk egy tíz évi kamatmentes állami kölcsönnel beszerzett 12 lóerejű gőzmotort 7 600 korona értékben. Tehát 5 évre 13.000

korona állami segélyt és a fenti 7.600 korona kamatmentes kölcsön átruházását.

Ez az ügy ezelőtt másfél évvel már oly előrehaladott állapotban volt, hogy az akkori kereskedelmi miniszter: Hegedűs Sándor, úgy Aradon, mint Budapesten, valamint a makói kiállításon ez ügyben előtte tisztelgett aradi iparos-küldöttségnek egész határozottsággal kijelentette, hogy: az aradi közműhely ügyének végleges elintézése csak napok kérdése.

És íme, a napokból lettek hónapok, s a hónapokból esztendő. S egy szép reggel arra ébredtünk, hogy a közműhely létesítésével a villamossági részvénytársaság lett megbízva.

Hogy a kormánynak ezen intézkedése minő zavart okozott Aradon, azt tudjuk mindnyájan, és mi iparosok csak attól félünk, hogy a miniszter célt tévesztett intézkedésének az iparosok adják meg az árát.

Ha meggondoljuk azt, hogy a szomszédos Csabán egy jobb módú iparos, noha sokkal későbbben kérte, mint mi, mégis már megkapta és üzembe is helyezte a 90 lóerejű gőzgépet, és 12 darab fa-megmunkáló gépét: gondolkodni kell esnünk, mi lehet az oka annak a minden oldalról észlelhető mellőzésnek?

Én sejttem az okát, s lesznek talán, a kik nekem igazat adnak.

A közműhely kérdését, szerintem, az érdekelt iparosok meghallgatása nélkül helyesen, igazságosan megoldani nem lehet. Ne csináljanak a közműhely kérdéséből városi kérdést, s ne kapcsolják azt össze más, az iparosságra egyáltalán nem tartozó kérdésekkel. Vegyék és tárgyalják úgy, mint tisztán iparos ügyet, és értekezleteikre hívják meg a legilletékesebbeket, az iparosokat is; illetve az ipartestület elnökét, titkárát, és mint kezdeményezőket, a faipari szakcsoport és szövetkezet elnökségét.

Azon urakat pedig, akik a közműhely, vagy egyáltalán iparos ügyekkel akarnak foglalkozni, arra kérem, látogassanak el néha néha az iparos műhelyekbe is, és ott közvetlen az iparostól hallják és tudják meg, hogy hol és mi fáj az iparosnak. Ott aztán meg fogják tudni azt is, hogy egy ilyen nagyváros, mint Arad előhaladott kis- és közép iparosainak igen is kell egy gőzerőre berendezett közműhely, de úgy, miként azt az a 42 asztalos óhajtotta, a ki e célból szövetkezetté alakult, még pedig összekötve azt nyers anyagraktár, és kellékes üzlettel.

jesebb legyen, ez a szegény, jó néni is éppen akkor költözött ki ebből a komisz világból, midőn visszaadtam kardomat a felséges urnak s hibás lábammal már örökre bucsút mondtam a pajtásoknak. Mit ér, hogy más különben ép voltam és vagyok, mint a makk; lóra nem tudok ülni... Mit ért, hogy az áldott lélek rám hagyta egész vagyonát s engem, az eladig szegény katonát, egyszerre gazdag emberre tett? Becsületemre, semmit! Fájdalma éreztem és nem örömet. Pokolba a pénzzel! Ha elém állt volna az ördög és azt mondja, hogy örökségem fejében visszaadja ballábam régi épességét: habozás nélkül patái elé löktem volna az egész hatszázezer forintot, — itt van, gazember; megmentöm, jó szellemem! Oh, milyen boldog, mily elégedett, mennyire büszke lettem volna, hogy ismét szegény katona lehetek, a mi ezelőtt voltam. De minden hiába! Az ördög nem segített s a kegyelmes szentek megfellebbeztek rólam. Igaz, hogy a kaszárnnyában sokat sértogattam őket.

No, azóta megváltoztam.

Tíz esztendő alatt még a legfigurásabb ló is elnehezedik, hát még az ember! Eleinte csak ment, a hogy ment; tartottam magam s előbbi életmódom — a kaszárnnyát kivéve — alig változtattam. Később, évek múlva, azonban én is elnehezedtem s a faképnél hagyott vidám kompánia helyett tucatszámra bujtam a könyveket. Nem ágálok a dologgal, de még Klopstock Messias-át is elolvastam. A teremtsit, mennyi vers! Lehet egymás végtibe rakva vagy tíz

kilométer, de, az igazat megvallva, azt hiszem, számár voltam hozzá: nem sokat értettem belőle. Látszik, hogy remek munka. Kant ből már valamivel többet értettem, nemkülönben Schopenhauer-ből is. Schopenhauert különösen megszerettem. Roppant okos német lehetett az öreg! Mennyit tud beszélni, s mily világosan; az ember szinte leszédül tőle, annyira felfofozza fejét a sok fényesség. En például csak az ő híres V-ik értekezésének elolvasása után tudtam meg, hogy miért bolondultam főhadnagy koromban, Herkules létemre, a kis Udvarnoki Ilka után, holott olyan kicsi, finom és vékony volt még, huszéves korában is, mint egy gyermek. Hanem esze... hohó! esze volt annyi, mint Schopenhauernek. Hallatlan, mennyi esze van némelykor egy ilyen szép, kicsi tündérkének! Hogy kivallatott, megróstat, áttanulmányozott engem — lángoló bolondot — ez az eszes kis leány s mily kedves könyörtelenséggel magyarázta meg, hogy mivel egyikünknek sincs semmije, legokosabb, ha nem akasztjuk az egymás szerencséjét.

Nagyon okosan beszélt; szerettem volna megölni érte...

... Életem ez egyetlen, igazán keserű emléke is csak ilyenkor jut eszembe, a mikor esik az eső. Fúj, de utálom ezeket az esős napokat!

... Tágas, nagy lakásom itt van a köruton; ráköltöttem vagy kétezer pengőt, de, úgy látom, ostobán cselekedtem. Vissza fogok

költözni régi budai lakásomba s kocsit, lovakat tartok, mint ezelőtt. Gyurkának igaza van, kár volt idejönni. Ez a sok ember untat. Az utca lármás, egyik villamos-kocsi a másik után rohan. Tegnap is éppen az én lakásom előtt gázoltak el egy nyümölcsös-kofát és egy professzort. Ennek is éppen az én lakásom előtt kellett történnie!

Ha kocsim lenne, bizonyos, hogy ma kihajtottam volna Gödöllőre az öreg Torbágyi ezredeshez. Ezt ugyan vasuton is meg lehetne cselekedni, de kocsin tovább tart s nekem éppen arra lett volna szükségem, hogy valahogy agyoncsapjam a napot. Nagyon rossz napom volt... Ha mindenkinek ilyen keserű lenne élete ötvenedik évfordulója, mint az enyém, az emberiség bőven beérné negyvenkilenc esztendővel. Az ötvenedikre nem vágya senki. Szent igaz ugyan, hogy a maga baját mindenki mázsával méri s ha jól meggondolom a dolgot, tulajdonképpen nincs is semmi értelme, hogy ennyire megvegye lelkemet a keserűség de mégis csak szomorú... hogy ne mondjam: brutális, erkölcstelen és... a dolog. Meg van mérgezve a napom! Nem tudom, vajjon az elkeseredés nagyobb-e bennem, vagy a szögyen. De meg lenne magyarázva, ha azt a ki-pontozott durva szót is ide írnám. Ezer villám, mily rémületesen nagy hiányát érzem a kaszárnnyának... Le tudnám pipálni népies kifejezések dolgában még Pálfi őrmestert is.

A derék Pálfi! Ez az indián színű, kitűnő, pokróc katona... Kiszökött pilláira a köny, a

Mert, amint egy ütközetet nem, úgy ily nagyobb szabású iparos ügyet sem lehet irodában elvégezni. Csakis a gyakorlat emberei, s a gyakorlati élet megismerése vezethet az aradi közműhely elmérgesedett kérdésének helyes megoldására.

Varga József.
asztalos mester.

Bűnvádi följelentés

Hollaki Imre ellen.

(A megrágalmazott közigazgatási-bizottság.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 5.

Az aradvármegyei közigazgatási bizottság már jó ideje elkeseredett papiros harcot folytat egy hunyadmegyei országgyűlési képviselővel, Hollaki Imrével, a ki különben aradmegyei nagybirtokos s mint ilyennek többször akad a járásabeli főszolgabíróval, dr. Lengyel Sándorral, akivel hadilábon áll s ezeknek az ügyeknek a kapcsán a közigazgatási bizottsággal.

Az ügy kezd már tengeri kigyóvá válni s mind erősebbé a hang is, melyen egymással érintkezik a képviselő és a közigazgatási bizottság. Ma már oda fejlődtek az ellenlétek, hogy Hollaki Imre megrágalmazta a közigazgatási bizottság egy albizottságát, mire a közigazgatási bizottság elhatározta mai ülésén, hogy bűnvádi följelentést tesz Hollaki Imre ellen.

Az ülés eme részének lefolyása a következő:

Hollaki Imre följelentést tett a belügyminiszterhez Lengyel Sándor dr. nagyhalmágyi főszolgabíró ellen s egyúttal kérte, hogy az alispán ellen is rendelje el a fegyelmi vizsgálatot. A belügyminiszter leküldte ezt a följelentést az aradmegyei közigazgatási bizottsághoz elintézés végett. Ebben a panaszban elmondja Hollaki, hogy az alispán, aki egy ízben az ő följelentésére vizsgálatot vezetett Lengyel főszolgabíró ellen, nem személyesen vezette ezt, hanem a följelentett főszolgabíróra bízta a panaszosok megidőzését és a kihallgatást.

A bizottság azonban nem találta elegendő indokot a fegyelmi eljárásra s a följelentést félretette, egyúttal azonban visszautasította a följelentésnek azon részeit, melyekben a közigazgatást sértő, meggyanúsító kifejezésekkel bírálja.

Ennél erősebb volt azonban egy másik beadványa Hollakinak, mely szintén a mai ülésen került tárgyalás alá. Ez egy felebbezés volt, melyet egy műtanrendőri bejárás ellen adott be Hollaki.

Milkó Vilmos és fia szegedi cég Hollaki Imre acsuval birtokán keskenyvágyú vonatot épített és ez iránt a vállalkozó ezzel meg is kötötte a szerződést. A műtanrendőri bejárás alkalmával, melyre a közigazgatási bizottság küldött ki egy albizottságot Schill József főjegyző elnökelete alatt, kitünt, hogy a vállalkozó cég két kilométerrel többet épített, mint a mennyire engedélye volt.

A bizottság ezt jegyzőkönyvbe vette, de Hollakinak ez nem volt elég. Felebbezett tehát a közigazgatási bizottsághoz s e felebbezésében többek között ezeket mondja:

„A bizottságnak az volt a célja, hogy egy kis kényeztetést tegyen, a napidíjakat felszedje és a cég üzelmét leplezze.”

Egy másik helyen ismét vádolja a bizottságot, mintha a vállalkozó céggel összejárásának az ő kárára.

Urbán Iván főispán kijelenti, hogy állást kell foglalni ezek ellen a kifejezések ellen.

Vásárhelyi Béla főrendiházi tag szerint talán úgy lehetne magyarázni ezt, hogy annak az izgatottságnak kell betudni, melylyel Hollaki minden üggyhöz hozzá nyúl.

Meszlényi Antal dr. kir. ügyész szerint a Hollaki állal mondott kifejezések alkalmasak arra, hogy a bizottságot, valóság esetén, közmegverésnek tegyék ki s hogy ellene, ha igazak volnának a vádak, bűnvádi eljárás volna indítható. Rágalmazás vétsége forog fenn, s indítványozza, hogy a képviselőháztól kérjék Hollaki mentelmi jogának a felfüggesztését s indítsák meg ellene a bűnvádi eljárást.

Schill József főjegyző kijelenti, hogy fölhatalmazás nélküli, saját személyére vonatkozólag is megtette volna Hollaki ellen a följelentést. Nem tűrheti, hogy akár egy országgyűlési képviselő, akár más, gázoljon a becsületében. De minthogy ő mint a közigazgatási bizottság tagja vett részt azon a műtanrendőri bejárson, kéri, hogy a közigazgatási bizottság tegye meg a följelentést Hollaki ellen.

Urbán Iván főispán: Ez az ur vagy maliciózus, folytonos üldözési mániában szenvedő, vagy pedig beteg ember. Ennek ki kell tisztá-

zódni. Ennek az urnak a megvádolásai minden közigazgatási bizottsági ülésen ismétlődnek. A bizottság elhatározhatja, hogy átír az ügyész-séghez és bűnvádi följelentést tesz Hollaky Imre ellen.

A bizottság így is határozott.

Panasz egy iskolaszék ellen.

(A plébános munkácsnéjának protekcióján.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 5.

A protekciónak csinos kis esete került szóba ma délelőtt a megyei közigazgatási bizottság ülésén, s az egyben jellemző világot vet arra, hogy az egyházi kezelés alatt levő iskolák egy része mint gondozza a tanügyi érdek-eket.

Urbán Iván főispán azt a kérdést intézte Varjassy Árpád tanfelügyelőhöz, hogy milyen eljárást kellene követni a simándi iskolával szemben. Simándon ugyanis évek óta egy részeges, elzüllött tanító volt bízva az ifjuság. Nemrégien aztán több följelentés érkezett be a tanító ellen, amire elrendelték ellene a fegyelmit, de ez elől úgy bujt ki, hogy lemondott. A simándi iskolaszék ezt a lemondást szeptember elsejére fogadta csak el, s most, hogy megjött az új tanító, nem akarja annak átadni a lakást. Ennél sokkal nagyobb baj azonban, hogy nem lehet tudni, milyen ember az új tanítót, megfelelő-e vagy nem. Ő (t. i. a főispán) a lemondás után ajánlott nekik egy tanulót, aki minden tekintetben megfelelne, de a simándiak a plébános gazdaságának az őcsesét választották meg, szerencsére csak egy évi próbaidőre. Kéri a tanfelügyelőt, hogy az új tanító működését kísérje figyelemmel.

Varjassy Árpád kijelenti, hogy az egész eljárás, a melyet a simándi iskolaszék követett, egyházi funkció, s abba, sajnos, a közigazgatási hatóságnak nincs beleszólása.

Urbán főispán elpanaszolja még, hogy a simándi hitközség egész indokolatlanul és ok nélkül, csak azért, mert hirtelen pénzre volt szüksége, felemelte a kultusz adót öt százalékról hatra. Ez az adófelemelés csak a vidéki földbirtokosokat sújtja. Ezenkívül törvénytelenül állította össze a jövő évi előirányzatot. Kéri a tanfelügyelőt, hasson oda, hogy a simándi

mikor elbucsztam tőle. Vajjon káromkodik-e még? Vagy már elvitte a rostopcsin? Azt hiszem, butaságot cselekedtem, a midőn 500 pengőt ajándékoztam neki.

... Mégis csak jó lett volna kimenni Gödöllőre.

Tán ha amugy isten-igazában összeveszttem volna az öreg Torbágyival, most könnyebb lenne a lelkem.

Mert bizonyos, hogy ő árult el.

Más nem tudott az örökségről. Wokalek ottó gyógyszerész ur... Kolosszális név ez a Wo-ka-lek! ... mondom, Wo-ka-lek Ottó gyógyszerész ur kedves neje, az én egykori szép kis Udvarnoki Ilkám, mindössze annyit tudott, hogy istenben boldogult nagynénem ugyan rám testálta a vagyonát, de ez a vagyon nem lehetett több nyolc-tízezer forintnál. Torbágyi azonban tudta, hogy a megboldogult milyen rengeteg kapitálissal hagyott rám s bizonyosan azt is besugta Ilkának... akarom mondani Wokalek Ottónénak, hogy fűtyülök az egész kapitálisra. Mi hasznom belőle, ha nem tudok lóra ülni?

Wokalek Ottóné nyilván másképpen gondolkozhatott, mert ma a következő rövid levelet kaptam tőle:

Kedves kapitány ur! Nagy okom volna megnehezteni önre, rossz ember, hogy régi barátait egészen elhanyagolja, de ezuttal, kivételesen megbocsátom a hanyagságot, mert Torbágyitól tudom, hogy nemcsak engem hanyagol el, hanem többi barátait is. Nem emléke-

tetem a multra, — ennek már husz éve — de úgy tudom, hogy nem váltunk el haraggal? Leányom, Teréz, a ki maholnap tizennyolc éves, kíváncsi önre és nagyon szeretné megismerni a vitéz katonát, a kire mindig szívesen gondol egykori barátja Wokalek Ottóné, szül. Udvarnoki Ilka.

Tizszer is olvastam ezt a pár sort. A levél-papiros gyöngyvirágillatott áraszt. Wokalek Ottóné, született Udvarnoki Ilka visszaemlékezett rá, hogy hajdan imádtam a gyöngyvirágillatot... Milyen eszes, milyen ravasz asszony! Több esze van, mint Schoppenhauernek. Illatszert különben bőven telik a férje patikájából, de aligha használta volna, ha sejtí, hogy ez a ravasz asszonyi fogás keserűséget fog okozni a szívemnek. Tőle nem vártam volna.

De hát nem is ő van a játékban, hanem a leánya.

Teréznek hívják. S lám, már tizennyolc éves. És kíváncsi rám. Nagyon szeretné megismerni.

Ezer menykő és macskafark! Ismétlem, nincs értelme, hogy ennyire elkeserít a história de szerettem volna, ha fiatal korom egyetlen ideáljára jó szívvel tudnék visszaemlékezni. Hát ennek fuccsa!... S hogy ez a hegyes tövis éppen ma, ötvenedik születésnapomon, döfött belém. No, megállj, óbester ur! Olyan attakot még nem látott méltóságod, a melytől fog kapni ezért a fertelmes szíveséggért!...

Igaz ugyan, hogy az anyáknak sok mindenféle menőver meg van engedve, de ez a

manőver egy kicsit szagos... Arról nem is beszélek, hogy rám nézve Wokalek Ottóné levele csunya kis megalázást jelent, mert azt bizonyítja, hogy semmibe sem veszt, s rá sem hederít a multra. Ezért voltaképpen nem is érdemes nehezíteni. De hogy dromedárnak tart, a kinek jó volna karikát húzni az orrán keresztül, ez több a soknál!... Ha valamely ismeretlen asszony tenné, azt mondanám, hogy gondos anya, — az ő részéről azonban illetlen cinizmusnak találok a dolgot és vigyen el engem az ördög, ha nincs igazam.

Ha járatosabb lennék az irás mesterségében, jobban is ki tudnám fejezni, hogy mit gondolok, — Torbágyinak azonban majd elmondom a magamét előszóval.

Megmosdatom!

Haj, milyen dühös lesz az öreg! Rám fogja borítani a házat, de nem bánom. Azért mégis tudni fogja, hogy rosszul cselekedett, a mikor elárulta, hogy ugynevezett gazdag ember vagyok. Ő az oka, hogy régi ideálomra keserűséggel gondolok. Ha hallgat, Wokalek Ottónénak sohasem jutott volna eszébe, hogy leánya számára megkerítsem... Most itt van! Leírtam ezt az utálatos szót. Ugy érzem, mintha jéghideg víz ömlenék végig a tagjaimon, de azért leírtam. Mert ez az, a mit gondolok. Ez, a mi elkeserít. Ez, a miért egykori ideálommal szemben némi jogaim lennének. — az övéhez hasonló cinizmusra.

Önmagában véve is bűnös a dolog, hát még az ő részéről!

iskola államosították, mert ezáltal megszűnik a sok rendellenesség. Értesülése szerint a piébános hajlandó az államosítást támogatni.

Várjassy Árpád kijelenti, hogy ez irányban már tett is lépéseket.

Viszás állapotok az aradi gimnáziumban.

(Főirat a közoktatásiügyi miniszterhez.)

Arad, szeptember 5.

Van az aradi kir. főgimnáziumnak egy osztálya, a mely ellen évről-évre panasz van a szülők között. A harmadik osztály ez, a melybe minden évben két osztály növendékei gyűlnek össze: a II. a) és a II. b) osztály növendékei. Ez a harmadik osztály ugyanis az egyetlen, a mely évenként szűknek bizonyult a tanulók befogadására s miután oda hatvannál több tanuló fel nem vehetnek, nem egy aradi szülő kénytelen gyermekét más városba vinni, s idegenben taníttatni, fizetni érte a drága ellátást.

Az idén ugyancsak sok anomália van a notórius III. osztály miatt. Annyi volt a jelentkező, hogy túl kellett lépni az igazgatóságnak a szabályszerű numerust s hetvennél több tanuló fogadtak be, de még ezeken felül is volt jelen kezű, a kiket vissza kellett utasítani, mert a felvettek közül is háromnak-négynek már nem jut hely a tanteremben.

Érthető ez a torlódás a harmadik osztálynál, mert az első és második osztály kettős, mindegyikbe van 40-50 tanuló s mikor ezek a harmadik osztálynál egyesülnek, számuk kitesz nyolcvan-kilencvenet. Ennyi tanulóiból azonban csak hatvanat szabad felvenni, a többi husz-harminc a beiratás napján tudja meg csak, hogy itt fel nem veszik, menjen a hova tud. Ha ez nem anomália, akkor semmi sem az. Rajta segíteni pedig nincs módjában az iskola igazgatóságának.

Erről a viszás állapotról ma szó került a város közigazgatási-bizottságában. Steinhardt Mór dr. hozta fel, elmondván, hogy milyen hátránnyal jár ez az állapot a szülők és tanulóknak egyaránt. Az idén ugyan megtette a gimnázium igazgatósága, hogy számon felül még négy tanuló felvett az utólagos jóváhagyás reményében, ezeknek azonban már alig jut hely a tanteremben, oldal padokban ülnek, ahova világ-

Voltaképpen nem is cinikus ez az asszony, hanem gonosz. Én legalább annak tartom. Főldözni a leányát — pénzért. Ezer vilám, ha ez nem gonoszság, hát akkor mi?

Mekkora változás, uristen, egynehány rongyos esztendő alatt. S ha meggondolom, hogy ez az asszony husz év előtt oly édes, annyira elragadó volt, mint egy angyal... Hogy öröngtem érte! Talán még kedves lovamat is odaadtam volna a brüsseli virsliseknek, ha ő parancsolja. Notandum: más meghalt volna az ilyen vakmerő viccért. Neki megtettem volna. Mit mondjak még?

(Tíz óra este.) Szakadatlanul esik az eső. A termométer alig emelkedik a nyolc fok fölé. Kőd van. Bizonyos, hogy holnap és holnapután is éppen ilyen esős idő lesz, mint ma. Hibás lábam érzi a rossz időt. Vinné el a ragya bár ne érezném.

Meghagytam Gyurkának, hogy főzzön teát és vesse meg az ágyamat. Lefekszem. Ez a mai nap ugyanis tönkre van téve s attól tartok, hogy az erkölcsi katzenjammer még holnap is tartani fog. Holnap azonban okvetlen kimegyek Torbágyihoz és meg fogom parancsolni a kocsisnak, hogy Wokalek Ottóné, született Udvarnokai Ilka vilája előtt lassan hajtsa... Szép lassan fogok elhajtani a villa előtt és nem fogok megállni...

gosság alig fér, nem látnak, télen pedig a kályha közvetlen közelsége fogja melegíteni őket. Az Aradon lakó szülők azonban inkább így is beadták fiaikat, hogy el ne kellessen vinni hazulról. Megjegyzendő, hogy ilyen tulzsufaltság mellett visszautasítottak egy csomó jelentkezőt.

Azt indítványozta ennél fogva Steinhardt dr., hogy a közigazgatási bizottság tegyen felterjesztést Wlassits Gyula vallás- és közoktatásiügyi miniszterhez aziránt, hogy valamiképpen segítsen ezen állapoton s minden esetre hagyja jóvá a számon felüli jelentkezések elfogadását, illetőleg engedje meg, hogy az idén 60 helyett 72 tanulója legyen a III. osztálynak. A jövő évre vonatkozólag pedig kéri meg a minisztert, hogy állítson fel még egy harmadik osztályt; a tanítóképző ugyanis új intézetbe költözik át, ezáltal legalább három tanterem felszabadul. A liceum Bibics-alapítványa ugyanis arra létesült, hogy a gimnázium mellé internátust állítsanak fel, nem pedig arra, hogy a miniszterium ott reáliskolát, tanítóképzőt és gyakorló elemi iskolát helyezzen el. Kéri meg továbbá a kormányt arra, hogy a reáliskolának emeljen új épületet Aradon s a liceumot adja át eredeti rendeltetésének.

Műlek Lajos azt kívánja, hogy a parallel osztály felállítását már erre a tanévre kéri meg a minisztertől, miután azonban ez tanteremhiány miatt kivihetetlen, a bizottság azt határozta, hogy a minisztert arra kéri meg, hogy a mennyiben lehetséges, már az idén segítsen valahogy a bajon.

Az aradmegyei állatveszedelem.

(A vészkerületek ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 5.

Megemlékeztünk arról a veszedelemről, mely többféle járványos baj alakjában a megyebeli állatok között pusztít. A járványok szükségessé tették, hogy vészkerületeket állítsanak fel.

Aradmegye közigazgatási bizottságának mai ülésén foglalkoztak az állatjárványokkal. Kellner áll. törvényhatósági állatorvos bejelentette, hogy az állategészségügy a megyében kedvezőtlen.

Ragadós száj- és körömfájás több közégben jelentkezett. Temesvári ökrök hurcolták be a járványt, mely előbb Gavosdán lépett fel, innen pedig elterjedt Mikalaka, uzsák, Gyulica, Illtyó, Rossia és Kispereg községekbe is. A járvány terjedésének megakadályozására mindent elkövettek. Így erre való tekintettel betiltották a soborsini állatvásárt. A járvány most már enyhe természetű.

A takonykór tizenhárom községben lépett fel. Egy helységben nyolc lovat irtottak ki, melyek közül héten konstatálták a takonykórt.

A sertésvész nagyobb mérvet öltött. Egy eleki hizott sertés Bécsbe is elvitte a bajt. Gavosdán, Morodán és Galsán volt legerősebb a járvány. A három községben 168 sertés pusztult el.

A nagymérvű állatjárványokra való tekintettel a temesvári állategészségügyi felügyelő az egész megyei állatállomány felülvizsgálását vette tervébe.

A főispán, a jelentés után, utalt arra, hogy a vészkerületek milyen ártalmasak a lakosságra. Főképen a fuvarosokat s a szegényebb néposztályt sújtja.

Kellner állatorvos kijelenti, hogy csak ez a radikális mód vezet a járvány terjedésének megakadályozására.

A főispán szükségesnek tartja, hogy a miniszter oldja fel a vészkerületeket s helyezze

szigorú zár alá azon községeket, hol a járvány fellépett.

Nachtnébel Odön és Takácsy Sándor dr. hasonló értelemben szólnak.

A közigazgatási bizottság végül elhatározta, hogy felír a miniszterhez, hogy oldja fel a vészkerületeket, melyek elrendelése csak a keleti marhavész esetén van szokásban és alkalmas helyette a helyenkinti zárlatot.

Hasonló határozatot hozott ma a város közigazgatási bizottsága is kimondva, hogy a földmivelésügyi minisztertől feliratilag fogja kérni az aradi vészkerület megszüntetését tekintettel arra a megmérhetetlen kárra és hátrányra, amit a piac és város elzárása különösen a kisgazdáknak mér. Együttal kimondta a közigazgatási bizottság, Kellner György törvényhatósági állatorvos indítványára, hogy a temesvári állategészségügyi felügyelőségtől kérni fogja Arad lóállományának megvizsgálását a városban előfordult négy takonykóros esetre való tekintetből.

Keglevich intendáns lemondott.

(A „felesleges állás.”)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 5.

A fővárosi művészi életnek nagy eseménye van. A sokat jövendőlt dolog ma bekövetkezett: Keglevich István gróf, a Nemzeti Színház és operaház intendánsa, ma benyújtotta a kormányhoz állásáról való lemondását.

Keglevich grófnak nem sok szerep jutott az intendánsi állásban. Nagy hatásköre nem volt s állása inkább csak afféle méltóság volt.

Keglevich gróf lemondási kérvényében azzal indokolja meg lemondását, hogy utóbbi időben nagyon megszorították a pleine-pouvoir-ját, rendelkezési jogát s ilyen körülmények között nem hajlandó megmaradni állásában. Elmondja továbbá, hogy a Nemzeti Színház és az Operaház oly magas nivón állanak most, hogy az intendánsi állás teljesen fölöslegessé vált.

Keglevich grófnak ez a lemondása meglepetés volt, ebben az időben. Nagy támadások érték már mindenfelől, s abból, hogy a Vigszínháznak igazgatósági tagja és részvényese volt, ellenfelei tőkét kovácsoltak. Akkor, mikor a támadás támadás után érte, mindenki várta a lemondást, de Keglevich a támadásokra konok hallgatással felelt s megmaradt állásában. Lehet, hogy nem akarta ellenfeleinek azt az örömet megszerezni, hogy visszavonulását maguknak tulajdoníthassák.

A napokban különben híre járt, hogy Keglevich intendáns valamelyik szakminiszteriumban államtitkár lesz. Ez volt a lemondás előzele.

Ha az intendánsi állás megmarad, az egyedüli komoly jelölt Herczeg Ferenc, a ki színházi ügyekben kiváló szakember. Herczeg különben szintén ellenese volt Keglevichnek s egy képviselőházi beszédében „antitalentum”-nak nevezte az intendánst. Ezóta ez a szó szállóigévé lett.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

* „Kossuth Album” cím alatt az országos függetlenségi és 48-as párt Kossuth-ünnep rendezőbizottsága jóváhagyása mellett egy felette becses dalgyűjtemény jelent meg az országos Kossuth-ünnepélyek alkalmából, énekhangra és zongorára, Klóner Ede budapesti zeneműkiadónál. Huber Sándor jeles zeneszerzőnk alig méltányolható buzgalommal gyűjté össze ez albumba a legszebb Kossuth-sza-

badságharci nótákat, melyek eddig hozzáférhetlenül, szétszórtan s ismeretlenül léteztek csupán. Az izléses szép kiállítású, 25 művet felölelő füzet terjedelmes tartalmából elég ha ezeket soroljuk fel: 1. Dr. Pap Zoltánnak az orsz. ünneprendező-bizottság által hivatalosan elfogadott „Kossuth Himnusz”-át. 2. Kossuth Lajos bucsuja az ország határán. „Kitárom reszkető karom.” 3. Kossuth Lajos azt üzenő. 4. Egressy Béni, „Szózat.” 5. Egressy Béni, „Talpra magyar!” 6. Lányi Ernő, „Tavaszdik, még nincs harmat, se virág.” 7. Világosi fegyverletétel dala. 8. Erdődy Ernő, „Meghalt Kossuth.” 9. Jön Kossuth, jön! 10. Lányi Ernő, „Hát még mindig az a gyűlölt „Gottterhalte” járja. 11. Greizinger Iván, „Kossuth Lajos újra üzent Turinból.” 12. Greizinger Iván, „Nem fajult el a magyar vér.” 13. Csengery Gyula, „Turin felett ragyog az ég!” 14. Garibaldi nótá. 15. Egressy Béni „1848-as honvédek indulója. 16. Honvéd tüzér temetése. 18. „Kossuth Lajos levelet irt” stb. stb. — Ara e kiválóan érdekes kötetnek 3 korona netto és Klöckner Ede zenemű-kiadóhivatalából Budapest, VIII., József-közt 24. rendelkezhető meg. Bizvást elmondhatjuk, hogy a magyar zeneműpiacon e szép műhöz hasonló alkalmi mű még alig jelent meg valaha, s a legjobb hazafias dalainkat egybegyűjtő ezen érdekes füzetet minden dal és zenebarátnak megszerzésre ajánlhatjuk, annál is inkább, mert ára is feltűnően olcsó van szabva, nyilván azért, hogy ez emlékfüzetet a legszerényebb tehetségűek is megszerezhessek. — Ugyanott jelent meg az országos függetlenségi 48-as párt Kossuth-ünnepélyt rendező bizottsága által hivatalosan elfogadott „Kossuth-Himnusz” Pap Zoltán dr.-tól, éneke és zongorára. Ara 1 korona 20 fillér és Lányi Ernő, „Tavaszdik, még nincs harmat, se virág” a hírneves zeneszerzőnek legszebb Kossuth-dala ének és zongorára 60 fillér, és férfi négyes-karra 2 Kossuth dallal ugyanaz 2 korona.

A hadgyakorlatok eredményei

(A honvédségi adlátus a gyakorlatokon. — Az aradi háziezred egy főhercegnő sirjánál.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 5.

A Délvidéken, Temes és Krassó-szörény-vármegyében élénken folyik a próbaháború. A cs. és kir. 7. hadtest, valamint az egész szegedi honvédkerülethez tartozó csapatok itt tartják nagygyakorlataikat, a melyek most, a mikor a gyakorlatok a befejezésükhöz közelednek, válnak a legmozgalmasabbakká.

A honvéd-csapatok gyakorlatainak kiemelkedő része volt az, a melyet Szécsány és Murány között tartott az 5., 6., 7. és 8. honvédgyalogezred, a melyhez egy cs. és kir. tüzérezred, továbbá egy osztály honvédlövasság volt beosztva. A négy ezred gyakorlatain részt vett Klobucsar Győző altábornagy, honvéd-főparancsnoksági adlátus, Vallentics Dániel altábornagy, a szegedi honvédkerület parancsnoka, továbbá Mayer Guidó, a honvédkerülethez beosztott vezérőrnagy.

A gyakorlatoknak ez volt a legfárasztóbb, legkegyetlenebb része. A legénység, főképp a tartalékosok közül, igen sokan dőltek ki, s többeket betegen vittek el a gyakorlatok színhelyéről.

Holnap Vinga és Németség között harcászati céllovás lesz, éles töltésekkel. A lefúvás szeptember 13-án, Fibis közül lesz, s másnap. 14 én érkezik az aradi honvédzászlóalj haza.

Az aradi háziezred gyakorlatainak kerekébe kegyeletos aktus illeszkedett be. A temesújfalusi római katolikus templomba, a hol gyönyörű karrarai márvány-obeliszk alatt II. Lipót leánya, Mária Anna főhercegnő nyugszik, fényes katonai gyászistentiszteletet tartottak. A gyászistentiszteletet Wachsmann Vilmos ezredes, az aradi 33. gyalogezred parancsnoka kezdeményezte, s ez a kegyelet annál is inkább illette az aradi háziezred részéről a főhercegnő sirját, mivel a 33. gyalogezred, a mint ismeretes, örök időkre a temesújfalusi sírban nyugvó főhercegnő apjának, II. Lipótnak nevét viseli. A gyászistentiszteleten részt vett az aradi 33.

gyalogezred, teljes díszben, s a 7. huszárezred debreceni osztálya. A mise alatt a háziezred zenekara játszott a zene részeket.

Az ezred e hó 9-én Facset-re megy, a hol a gyakorlatok befejező része folyik le.

Vita a foghuzási jog körül.

(A közigazgatási-bizottság üléséből.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 5.

Szenvedélyes vitatkozás folyt le ma délután a városháza tanácstermében egy aradi fogtechnikus „fogorvosi gyakorlata” fölött. Az ismeretes Morgenstern-ügyről volt szó, amely egyizben már az aradi orvos-szövetség kebelében is idézett elő egy kis incidenst.

A dolog története az, hogy Morgenstern Gyula aradi fogtechnikus, akinek foglalkozása a fogászat terén a műfogak és fogsorok elkészítésén túl nem terjedhet, s ennél fogva a szájban műtéseket, mint amilyen a foghuzás, fogtömés stb. nem végezhet, — engedélyt kért a várostól arra, hogy fogtechnikus léteire engedessék meg neki évtizedes praxsisára való tekintettel a foghuzás és fogtömés is. Arad törvényhatósága egyik közgyűlésén hozzájárult a kérelemhez, a miniszter azonban visszadta a határozatot avval, hogy azt nem a közgyűlés, hanem az illetékes egészségügyi hatóságok adják meg.

Morgenstern Gyula kérelmével a kapitányi hivatalhoz, mint I. fokú egészségügyi-hatósághoz fordult, Sárkot Domokos főkapitány azonban nem tartotta magát illetékesnek az engedély megadására. Ezt a centrális határozatot Morgenstern Gyula megfélebbezte a polgármesterhez s Institoris Kálmán megadta az engedélyt arra való tekintettel, hogy Morgenstern Gyula évtizedek óta foglalkozik foghuzással és fogtöméssel, soha ilyen irányban ellene panasz, vagy feljelentés nem történt s hogy az 1871-ben kelt tiltó rendelet előtt és óta foglalkozik oghuzással és fogak plombálásával általános megelégedésre. A polgármester megadta az engedélyt méltányosságból is, mert megtagadása által egy nyolc tagból álló család kenyérkeresőjét fosztaná meg foglalkozásától.

A polgármesteri határozatot azonban több aradi orvos, az aradi fiókszövetség tagjai: dr. Parecz Gyula, dr. Vas Sándor, dr. Löwinger Miksa, dr. Lakatos Izidor, dr. Werner Miksa stb. megfélebbezték a közigazgatási bizottsághoz, mely mai ülésében tárgyalta az ügyet.

A felebbezők azt állítják, hogy az engedély megadása törvényellenes. A törvényben ki van fejezve, hogy fogászati gyakorlatot: így foghuzást és fogtömést, továbbá műtéseket a szájban, csak diplomás orvos végezhet. Gyakorlattal bíró nem-diplomás ember csak ott végezhet foghuzást, ahol fogorvos nincs s ott is csak ideiglenesen és kivételesen. Nem áll a felebbezők szerint a polgármesteri határozatnak az az indokolása, hogy Morgenstern az 1871-iki rendelet előtt már folytatott fogorvosi gyakorlatot, mert 71-ben csak tizenhárom éves volt. Csatoltak is a felebbezők egy járásbíróági büntető ítéletet, melyet Morgenstern Gyula ellen hoztak évek előtt fogorvosi praxsis jogtalan üzéséért. Végül azt mondják a felebbezők, hogy veszedelmes precedens volna egy oklevéllel nem bíró embernek diplomás orvos jogait megadni.

Kádas Kálmán főjegyző, az ügy előadója, bár méltányolja a polgármesteri határozatban felhozott indokokat, a törvény rendelkezései értelmében azt kéri, hogy tiltsák el Morgenstern Gyulát a fogorvosi gyakorlattól.

Barabás Béla dr. azt vitatja és kimutatja, hogy a felebbezőknek nem is volt joguk a feleb-

bezés beadásához s ennél fogva az már eleve, formai okokból elutasítandó. Azonkívül a méltányossági okok is amellet szólnak, hogy kért engedély megadassék Morgenstern Gyulának. Soha még nem élt vissza a jogával, panasz ellene sohasem fordult elő, az ügyessége felér akármelyik fogorvoséval. Az a járásbíróági ítélet mit sem bizonyít, mert éppen arról szól, amiről itt tárgyalunk s azt jelenti csak, hogy az a bíróság arra az álláspontra helyezkedett, amelyet a felebbezők elfoglálnak. Csakhogy az az ítélet nem prejudikál. Adják meg az engedélyt, s ha panasz lesz, csak akkor vonják meg, de így, minden indok nélkül ne vegyék ki nyolc ember szájából a kenyeret, különösen mikor ennyire kitetszik, hogy kenyéririgységből harcolnak ellene.

Steinhardt Mór dr. a felebbező orvosok pártján van. Azt állítja, hogy miután közkérdés az, amire vonatkozik, bárki is beadhatta volna ezt a felebbezést.

— Nohát ez nem igaz, — szolt közbe Barabás Béla.

Steinhardt dr. beszéde további folyamán körülbelül ugyanazokat mondta, amit a felebbező orvosok. Hivatkozik arra, hogy a bíróság már megbüntette egyizben épen ebből kifolyólag Morgenstern.

— Mi meg üssük agyon, — vetette közbe Barabás Béla.

— Azt nem — válaszolt Steinhardt — hanem tartsák el önk; de a szegény népre nem lehet rákényszeríteni.

— Epen a szegény népnek kell — duplázott rá Mülek Lajos — akik nem fizethetnek az orvosnak öt forintot egy foghuzásért.

Azt indítványozza Steinhardt Mór, hogy az engedélyt ne adja meg a bizottság.

Posgay Lajos dr. hasonló értelemben, Mülek Lajos dr. pedig az engedély megadása mellett szolt. Szavazással döntöttek végül, melynek eredménye az lett, hogy szótöbbséggel megtagadták az engedély kiadását.

Véres verekedés a Kosár-utcában.

(Aki vérben akar fürödni.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 5.

Az éjszaka csöndjét a Kosár-utcában rémes kiáltozás verte föl. Este 10 óra lehetett, mikor a Kosár-utca 15. számú házából ez az ordítás kihallatszott s az odasereglett emberek rémes jelenetnek lettek tanúi. Két részeg rúnkás verekedett össze, s a verekedés áldozata most súlyos sebekkel borítva fekszik a kórházban.

Az esetről tudósítónk a következőkben számol be:

Bota Gábor 27 éves nős, napszámos Kocsuban Demeter és Pálkás Jova nevű napszámos társaival pálinkázott a kocsmában. A három napszámos közül Bota és Kocsuban régi ellenségek voltak s bár színleg a barátságot tartották, titokban lesték az órát, melyben egymásnak árthatnak. Valami ügyben vetélytársak lettek s aztán szívből gyűlölték egymást.

A kocsmából aztán hazafelé mentek. Miközben Bota meghívta őket a lakására a Töltés és Kosár-utca sarkán van.

Bota lakásán aztán tényleg folytatták a pálinkázást, pedig már előbb is jó sokat ittak a tüzes italból. A mint az asztal körül ültek, Kocsuban egyszerre kést rántott és azt Botába döfte. Két hatalmas tátongó sebet ejtett Botán, a kiből patakként ömlött a vér. Az egyik szurást a balcombján kapta Bota, a másikat pedig a jobb válla lapockáján. Mindkét helyen tövig ment a kés. Pálkás aztán lefogta a dühöngő s pálinkától bűzlő Kocsubánt, aki egyre ezt hajtotta:

— Ma vérben akarok fürödni; ez még nem elég!

Alaposan be volt rugva, de mikor a vért

látta, ő maga is megijedt. A házbeliek aztán a városházára siettek orvosért. Tisch Mór, dr. tb. városi főorvos és Rimanóczy Zsigmond ügyeletes rendőrtisztviselő mentek ki a helyszínére, a hol az orvos elállította a vérzést és bekötözte a munkás sebeit. A sebesült eilenkezett mikor betették a mentőkocsiba, mely a kórházba vitte a súlyos állapotú embert.

Kocsuban avval védekezett, hogy véletlenségből történt az eset. Látta, hogy Bóta nyújtzkodott s azt hitte, meg akarja őt ütni. Ezért szurta meg.

TANÜGY.

(—) Beiratások a tanonciskolába. Az aradi iparos-tanonciskola bizottsága a következő felhívást teszi közzé: Az Arad szab. kir. városi iparos tanonciskolában a jövő tanévre való beiratások szeptember 7-én (vasárnap), szeptember 8-án (hétfőn) délelőtt 8—11 óráig, szeptember 9-én (kedden) pedig délután 5—7 óráig eszközöltetnek a templom-utcai iskolaépület földszinti termében. A tanoncok a beiratásnál az előző évi iskolai bizonyítvánnyal, ujon felvett tanoncok az ipartestület által kiadandó felvételi igazolvánnyal kell, hogy megjelenjenek. A beiratásnál minden tanonc 4 korona 20 fillért fizet tandíj, ellenőrző könyvecske, valamint az összes iskolai könyvekkel, író és rajzeszközökkel való ellátás fejében. A 4 kor. 20 fillér lefizetése nélkül senki sem iratik be. Felhívtnak a tanonctartó iparos mesterek, hogy tekintettel az 1848. XVII. t. c. 62. §-a, illetve 157. §-a) pontjára, tanoncaikat a mondott időben okvetlenül beírassák, mert az oktatás szeptember 15-én kezdetét veszi s az ezen ideig be nem irt tanoncok mesterei ellen a törvényes eljárás foganatba fog vétetni. Az ipariskolai bizottság elnöksége.

Megbüntetett aradmegyei tanítók.

(A fegyelmi-választmány ítéletel.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 5.

Az aradmegyei közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya ma délelőtt három érdekes fegyelmi ügyben hozott ítéletet.

A fegyelmi ügyek egyike különösen sok ideig foglalkoztatta a sajtót is és a nyilttereknek volt termékeny anyaga.

Hirman József eleki tanító ügye ez. Em-lékezetes lesz még, hogy ez a tanító Varjassy Árpád kir. tanácsos tanfelügyelő ellen tett köz-zé finom hangunak nem mondható nyilatkozatot. Erre a nyilatkozatra az vitte rá a tanítót, hogy a tanfelügyelő a tanító osztályában levő gyermekeket rettenetesen elhanyagolt állapotban találva, ezért a tanítót megintette.

A fegyelmi választmány indokoltan találta, hogy a nyiltterező tanítót, aki úgy akarta magát kivágni a bajból, hogy a tanfelügyelőt sértegetse, megbüntesse.

Messlényi Antal dr. kir. ügyész indítványára a fegyelmi választmány súlyos pénz-büntetésre ítélte.

A másik fegyelmi ügy Nagy Károly peéli tanítóra volt kedvezőtlen kimenetelű. Ez a tanító szintén a tanfelügyelő ellen demonstrált. Az iskolájában nem volt valami példás rend, a tanfelügyelő egyet-mást kifogásolt s utasította a jövőre nézve, hogy mihez tartsa magát. A tanító azonban tüntetőleg ellenkezőjét csinálta annak, mint a tanfelügyelő kívánt. Ezért fel-jelentette és a fegyelmi választmány szintén pénz-büntetésre ítélte.

A harmadik fegyelmi ügy Zachariás Dezső zarándi jegyző volt. Az volt ellene a vád, hogy hivatalos munkálatokért többet számított fel, mint a mennyit szabad lett volna s több esetben a törvény ellenére intézett el köz-ségi ügyeket. Ezekért a hivatali szabályellensége-kért a fegyelmi választmány ma őt is pénz-büntetéssel sújtotta.

MULATSÁGOK.

(=) Népünnep egy templom javára. A makói római katolikus templomegyesület szeptember hó 7-én Makón, a Vigadóban dr. Návay Lajos alispán diszelnöksége alatt az építendő Makó-ujvárosi róm. kath. templom alapjávára jótékony bazárral egybekötött népünnepélyt és táncvigalmat rendez. A jótékony bazár rendezőse: özv. Barna Zsigmondné, elnöklésével buzgólkodik a siker érdekében.

(=) Regruták mulatsága. Az aradi kereskedő ifjak regrutái, azok, a kik októben elseje előtt a civil élettől bucsuznak, holnap, szombaton a városligeti vendéglő nagytermében. Gyurkovics testvérek hírneves zenekarának közreműködése mellett, táncvigalmat tartanak. A mulatság kezdete este fél kilenc órakor. Belépti-díj: személy-jegy 2 kor., család-jegy 4 kor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Belépéskor a meghívó kívánatra előmutatandó.

Iparos-tanfolyam, amelyben nincs köszönet.

(Az aradi szabászati-kursus.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 5.

Az aradi szabóiparosok és szabómunkások elmondhatják Mohameddel, hogy kaptak esőt, a melynek nincs áldása. A kormányának egy intézkedéséről van szó, a mely magában véve üdvös lenne, de rosszul akarják alkalmazni, s ennek folytán az egészen elvesziti az értékét.

Az aradi kereskedelmi- és iparkamara felirátot intézett a kereskedelmi miniszterhez az iránt, hogy Aradon ingyenes szabászati szaktanfolyamot létesítsen. A kereskedelmi miniszter a kérést teljesítette. A napokban érkezett meg az aradi szakcsoporthoz a leirat, a melyben a miniszter elrendeli az aradi szabászati szaktanfolyam létesítését a következő módokat mellett.

A tanfolyamon husz szabó iparos, vagy munkás vehet részt. A tanfolyam ingyenes, csupán a rajz-eszközökért tartoznak a hallgatók 6—8 koronát fizetni, megfelelő teremről gondoskodni, továbbá a fűtés- és világítás költségét viselni. Hogy a költségek az egészen szegénysorsukat ne terheljék, a miniszter erre való tekintettel száz korona készpénz-segélyt engedélyezett.

A szabászatot Csontos Imre budapesti szaktanító tanítja naponta délelőtt 8—12 óráig, délután kettőtől hatig.

A tanfolyam október 15-én kezdődik. Es ez az utolsó pont az, a mely egyszerűben lerombolja a tanfolyamnak üdvös hatását.

Októberben kezdődik a szabókra, különösen azokra, a kik a külvárosban laknak, a legfőbb, legtöbb keresetet nyújtó munkaidő. Most fejezték be az aratást, s ezután lesznek meg a kukoricatöréssel, s a szürettel. Tehát körülbelül ép októberben következik be az időszak, a mikor a népnek pénze van, és a szükségleteinek fedezésére gondolhat.

Az őszi és téli idő különösen a szabóiparnak erős évadja. A tanfolyam tehát, a mely egész napon át mintegy 15—20 napig tart, ép a legfőbb munkaidőben vonná el a kenyérkeresettől azokat, a kik szakképzettségüket fejleszteni akarnák. Ilyesformán a tanfolyam nem ingyenes, mert aki arra járni akar, fel kell adozni azt, a melyet az év legkedvezőbb részében szerezhetne. A legjobban sújtja pedig ez ép a külvárosi kisiparosokat, a kik legkevésbé gyakoroltak a szabászatban, s akikre legjobban ráférne az oktatás.

A szabászati tanfolyamot vagy július-augusztus-szeptemberben kellett volna tartani, vagy januárban, a karácsonyi vásár után, de semmi

esetre októberben. Rosszabb időszakot keresve se választhattak volna.

Ha a miniszter azt akarja, hogy a jóakaró intencióból fakadt intézkedésnek, a szabászati tanfolyamnak üdvös eredménye legyen, akkor nincs más mód, mint hogy azt januárba halassza. Ugy értesülünk, az aradi szabó iparosok és munkások már tervbe is vették, hogy ily értelmű felirátot intézzenek a kereskedelmi miniszteriumhoz.

SPORT.

+ Aradi labdarugók Temesváron. Az Aradi Athletikai klub labdarugó csapata e hó 21-én Temesváron football-mérkőzést tart a temesvári football klubbal. A kihívást az aradiak küldték s a temesváriak azt elfogadták. Az Athletikai Klub legutóbbi választmányi ülésén tudomásul vette a mérkőzés megtartását. — Ugyanekkor tagjai közé vette fel a klub Boros Vidát, Beniczky Kálmánt és Gál Lajost.

+ A Meteor aradi kerékpár-klub holnap, szombaton este a klubhelyiségben értekezletet és választmányi ülést tart. Az elnökség.

+ Aradiak a debreceni tornaversenyen. A debreceni országos tornaversenyen Gál Lajos az A. A. C. tagja két versenyszámban indul és pedig a távolugrásban a debreceni sportpártolók tiszteletdíjért és a 402.5 méteres gát-futásban a debreceni hölgyek tiszteletdíjért. A versenyre, melyet hétfőn tartanak meg, az Aradi Tornaegyesület is küld ki versenyzőt.

Egy aradi leány eljegyzése Japánban.

(Egy érdekes eljegyzési-lap.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 5.

Japánból, az ázsiai civilizáció országából, eljegyzési kártya érkezett ma Aradra. Egy Japánba kivándorolt aradi ember leányának eljegyzését tudatja magyar és francia nyelven. Nem utolsó érdekessége ennek az eljegyzési lapnak, hogy Japánban született magyar nyomtatvány, és hogy a magyarsága az utolsó ékezetig olyan precíz, hogy magyar betűszedő se csinálja jobban.

A japáni menyasszony apja Kuhn Gyula. Több év előtt vándorolt ki feleségével, a ki Strausz Mária aradi divatárkereskedőnek leánya, a fiával, meg a leányával. A sors a japáni Kobé városba vetette, ahol egy másik magyar ember társaságában kiviteli üzletet alapított Khun és Komor céggel. Az üzlet felvirágzott, és Kuhn rövid idő alatt Hongkongban és Shanghai-ban fióküzletet alapított.

Két év előtt Kuhn egész családjával hazajött Aradra. A párisi kiállítás megtekintésére kelt át a tengeren s Párisból jött Aradra rokonai meglátogatására. A régi barátok, ismerősök nagy örömmel üdvözölték a japáni kereskedőt.

Vele volt leánya, egy csinos, barnahajú, sötét szemű kisasszony. Ennek a leánynak eljegyzését tudatja a Japánban nyomtatott magyar-francia eljegyzési lap, a melynek szövege így szól:

Kuhn Gyula ur és neje örömmel jelentik Carola leányuknak Leinss Lajos urral történt eljegyzését.

Kobé (Japán)

1902. július hó 27-én.

Monsieur Louis Leinss a le plaisir d'annoncer ses fiançailles avec Mademoiselle Carola Kuhn

Hanoi (Indo-Chine française)

le 27. juillet 1902.

A vőlegény, Leinss Lajos szintén magyar származásu ember, s Hanoiban egy villamosvasut építő cégnek tisztviselője.

A nevezetes eljegyzési lapot Kobében augusztus 2-án adták föl, s az szeptember 5-én ért Aradra. *Harminchárom napba* telt, hogy Aradon megtudták: a Japánba származott aradi lány menyasszony. Mire az aradi gratulációk odaérnek, addig talán már meg is volt az esküvője.

HIREK.

Szerencsétlenség a pályaudvaron.

— Összeűzött munkás. —

Arad, szeptember 5.

Ma reggel három és négy óra között súlyos kimenetelű szerencsétlenség történt az aradi pályaudvaron. Egy harminc-harminckét éves vasuti munkás, aki nős, családostól, három gyermek apja, két vasuti kocsi ütközése közé került, s a nagy erővel összeütköző kocsi iszonyu módon összeroncolt a szegény ember testét.

A szerencsétlenség úgy történt, hogy Héder János vasuti kocsirendező hajnalban tolatást végzett a reggel öt órakor induló ugynevezett tábla-vonattal. Eközben két vasuti kocsit kellett egymással összekapcsolni, Héder azonban nem várta be, míg a két kocsi összeér s megáll, hanem előbb a kocsik közé bujt s az ütközők jóformán egymáshoz sem értek még, ő már lehajolt, hogy a kapcsolókat fel-emelje. Eközben az ütközők összeértek s Héder maguk közé szorították.

A szerencsétlen ember testét iszonyu módon összeroncolták a kocsik: jobb karját, mellkasát összezúzták az ütközők, négy bordáját el-törték s bal kezét is súlyosan megsebeztek.

A sérült munkást, aki mindvégig eszméleténél volt, ott a pályaudvaron ápolás alá vették társai, Murády Almos rendőrhadnagy pedig hordágyon beszállította a kórházba, ahol ma délelőtt már jobb karját amputálták.

A szerencsétlenségért senkit sem terhel felelősség, mert az Héder vigyázatlansága folytán történt. Ilyen eseteknél ugyanis az az utasítás, hogy a kocsirendezőknek meg kell várniok, míg a kocsik egymás mellett megállnak, s csak azután szabad kapcsolni. Héder sietett, vigyázatlan volt, s így következett be a szerencsétlenség.

Aradvármegye közigazgatása.

— Jelentés a múlt hónapról. —

Arad, szeptember 5.

Aradvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt Urbán Iván főispán elnöke alatt ülést tartott.

Az ülés kezdetén Dálnoki Nagy Lajos alispán jelentést tett a megye múlt havi közbiztonsági állapotairól. E szerint személybiztonság elleni kihágás volt 12 esetben, ebből egy gyilkosság volt, s 11 esetben megkerült a tettes. Vagyonbiztonság elleni kihágás 40 esetben volt.

Az alispán jelentette továbbá, hogy a vármegyei pénztárok megvizsgálta és azokat rendben találta. Embey Iván pénzügyigazgató-helyettes a múlt havi adóbefizetésekről, Varjassy László kir. tanácsos tanfelügyelő az iskolák állapotáról, Keller Izsó főmérnök a vármegyében levő állami utakról, Nachtnébel Gyula az árvaszerzési ügyekről, Keresztes Gyula dr. fő-ügyész a vármegye pereiről tette meg jelentését.

Dálnoki Nagy Lajos alispán meginterpellálta a helyettes pénzügyigazgatót a községek harmadosztályu keresetadója miatt, melynek kimutatása még késik.

Embey Iván válaszolva erre, kijelentette, hogy a pénzügyigazgatásnak most temérdek dolga van, de jövő hétre elkészül.

Urbán főispán Keller Izsó államépítészeti felügyelőt kérdezte meg a simándi országút mellé ültetett eperfák miatt, melyek részben kivannak tépve, részben védőkorlátjaiktól vannak megfosztva.

Keller Izsó kijelenti, hogy a fák megvédelése iránt már tett intézkedéseket.

Az ülésen jelen voltak Urbán Iván elnöke alatt: Beles János, Dálnoki Nagy Lajos, Embey Iván, Faragó István, Keller Izsó, Kellner György, Keresztes Gyula dr., Kráitz Lajos, Meszlényi Antal dr., Nachtnébel Ödön, Schill József, Sorbán János, Takácsy Sándor dr., Trutia Péter, Vásárhelyi Béla, Varjassy Árpád.

— A király hazatérése Polából. Mitterburgi távirat jelenti: A királyt, amikor a tengeri hadgyakorlatokról visszatért, mindazon az állomásokon, ahol az udvari vonat megállt, nagy közönség várta és a legnagyobb lelkesedéssel üdvözölte. Ő felsége megjelent az udvari kocsi ablakában és barátságos integetéssel köszöntö meg az óvációt. Az udvari vonat este 8 óra 20 perckor Divaccába érkezett. Rozzótól a krajnai határig a vasut mentén számtalan örömtűz égett. A helységek fényesen ki voltak világítva. A divacai állomás nagy perrenja-zsufolya volt emberekkel. A vonat közeledtére a közönség viharos zivizásba tört ki. Ő felsége Rajner főherceggel és kíséretével kiszállt a kocsiból, meghallgatta a hadgyakorlatokban résztvevő csapatok tisztjeinek jelentését, azután Goes gróf helytartó előtt megelégedéssel nyilatkozott a lelkes fogadtatásról, majd ismét felszállt az udvari vonatra, amely 8 óra 30 perckor robogott el.

— A kiegyezési tárgyalások Budapesten. Fővárosi tudósítónk táviratozza: Ma délelőtt 9 órakor a magyar miniszterelnökségi palotában újra fölvetették a gazdasági kiegyezés és az autonóm vámtarifa ügyében a közös miniszteri tanácskozásokat, a melyek az egész napot igénybe vették. Résztvesznek bennük: Széll Kálmán és dr. Körber miniszterelnökök, Lukács László és lovag Böhm-Bawerk pénzügyminiszterek, Darányi Ignác és báró Giovanelli földmívelésügyi miniszterek s Láng Lajos és báró Call kereskedelemügyi miniszterek. A szakelőadók közül magyar részről ezuttal is báró Andrássy István, Biró Tamás és Ottyk Iván miniszteri tanácsosok, osztrák részről dr. Stibral osztályfőnök, dr. Rössler miniszteri tanácsos és Gerstendörfer osztálytanácsos, valamint dr. Seidl miniszteri titkár vettek részt. A magyar pénzügyminiszteriumban ugyanekkor dr. Mayer osztályfőnök és Gruber, Spitz, Müller és Pöschl miniszteri tanácsosok értekeznek Toepeke Alfréd államtitkárral és Popovics Sándor miniszteri tanácsossal.

— A Kossuth ünnep és a képviselők. Halmos János Budapest székesfőváros polgármestere a szeptember 19-én tartandó Kossuth-ünnepélyre 450 ünnepi programot küldött a képviselőház elnökségének, a mely még holnapi nap folyamán szétküldi a meghívókat a képviselőknek.

— Erzsébet királyné halálának évfordulója. Szeptember 10-én lesz a negyedik évfordulója annak a gyászos katasztrófának, amelynek néhai Erzsébet királynénak a genfi tó mellett áldozatul esett. Az évforduló alkalmából Széll Kálmán belügyminiszter — mint fővárosi tudósítónk táviratozza — a képviselőház elnökségéhez intézett átiratában meghívja a képviselőház tagjait a budavári koronázó templomban tartandó ünnepélyes gyászmisére. Az elnökség ezután is meghívja az istentiszteletre a képviselő-

ket. A gyászmiséen ott lesznek a kormány Budapesti időző tagjai is.

— Az aradi Kossuth-ünnep. Mint megírtuk, az aradi ügyvédi kamarához indítványt nyújtottak be, hogy Kossuth Lajos születésének századik évfordulóját ünnepelje meg. A kamara választmányának ma kellett volna az indítvány tárgyalására összeülnie, azonban, közbejött akadály miatt, az ülést holnap, szombat délután négy órára halasztotta a kamara elnöksége.

Az aradi munkások Kossuth Lajos születésének száz éves évfordulóját megünnepelni akarván, vasárnap délelőtt 10 órakor népgyűlést tartanak a városháza udvarán az ünnep részleteinek megállagítása céljából. A gyűlést Szappanos Lajos fogja megnyitni, Radó Károly dr. pedig a Kossuth-ünnepéről fog beszélni s azután megállapítják a munkások ünnepének programját.

— Uj börtönvizsgáló-bizottság. A város közigazgatási-bizottsága újjáalakította a börtönvizsgáló-bizottságot, amely eddig a megye ugyanilyen bizottságával együtt működött. A két régi tag mellé Múlek Lajos drt és Péterffy Antalt választották meg s így most a bizottság a következő tagokból áll: Urbán Iván elnök, Posgay Lajos dr., Múlek Lajos, Bing Vilmos, Péterffy Antal és Steinhardt Mór dr. tagok.

— A király köszönete. Széll Kálmán miniszterelnök, mint fővárosi tudósítónk táviratozza, ma a képviselőházhoz átiratot intézett, a melyben értesíti arról, hogy a király ő felsége a képviselőháznak az augusztus 18-án születésnapja alkalmából kifejezett hódolatteljes üdvözlétért köszönetét nyilvánította. Az átiratról Apponyi Albert a képviselőház elnöke az első ülésen tesz jelentést.

— Ha . . . A cárné, a mint megírtuk, halva született gyereket hozott a világra. A mint most Szentpétervárról táviratozzák, a halvaszületett gyerek fia lett volna. Ennek annyiból is különös érdekesége van, mert a cár néhány nap előtt kijelentette környezetének:

— Ha a cárné trónörököszt hozna a világra, egész Oroszország érezni fogja hálátát és nagylelkűségemet.

Ha trónörökös lett volna. Akkor talán Oroszország kapott volna alkotmányt, a parasztnak egy kevés jogot, s a szibériai rabok egy része pedig kegyelmet. Így azonban marad minden a régiekben: az orosz nemzetet ukázokkal kormányozzák, a paraszt marad a föld rabja, s Szibériából senki se jó haza. Ha másképp történt volna! . . .

— Az aradi Kossuth-szobor gyűjtőbizottsága ma este ülést tartott a Jópásztor-vendéglőben. A gyűlésen, a melyen Nagy Kálmán elnök állt, a bizottság leszámolt a legutóbbi hat hónapban kifejtett tevékenységéről. Konstatálta, hogy a szoboralap ez idő szerint 11,411 korona 48 fillérrel tesz ki; a legutóbbi hat hónap alatt a szoboralap 876 kor. 96 fillérrel gyarapodott.

— Virchow Rudolf meghalt. A tudományos világnak gyásza van: Virchow, a tudós német orvos professzor meghalt. — Neve ismeretes, az egész világon, de Magyarországhoz különösebb kapcsok fűzik. Több magyar tudóssal állandó összeköttetést tartott fenn. Néhány év előtt Magyarországon járt, s ez alkalommal Szászvároson fölkereste Thorma Zsófia, az első magyar tiszteletbeli doktornő híres muzeumát.

Berlin távirat jelenti, hogy Virchow Rudolf dr. egyetemi tanár ma délután meghalt.

Virchow Rudolf, Schievelveinben (Pomeránia) 1821 október 18. született. Orvosi tanulmányait Berlinben végezte, azután orvos lett, majd 1844. a Charitében Froriep Róbert asz-

szisztense, kinek 1846. végleges utóda lett. 1848. az akkori kultuszminiszter megbízásából Felső-Sziléziában tanulmányozta az ott dühöngő tifuszjárványt, amelyről kimerítő tudósításokat írt. Miután reformjavaslataival a kormánynak kényelmetlen lett, állásától megfosztották. Azután Würzburgba ment, mint a kórboncolás-tan rendes tanára lett.

1897. novemberében ülte meg ötven éves orvosi jubileumát, a mely alkalommal a német császár is az első között volt, a kik a tudóst ünnepelték. Több hete betegeskedik, s már néhány nap óta várták a halál bekövetkeztét.

— **A hóhér Zágrábban.** Zágrábból táviratozzák: A zavargások miatt elrendelt statárium folytán *Bali Mihály* állami hóhér ma Zágrába érkezett és további rendelkezésig ott maradt. Miután azonban Zágrábban a hangulat már lecsendesült, *Bali Mihály* aktív szereplésére valószínűleg nem lesz szükség. A félhivatalos Magyar Tavirati Irodának telegrafálják Zágrábból: *Khuen-Héderváry* gróf horvát bán ma ideérkezett. Az *Agramer Zeitung* értesülése szerint a bán megérkezése után rögtön jelentést tettett magának a hatóságoknak és nyilvános közegeknek a legutóbbi napok sajnálatos eseményei alkalmával tanúsított magatartásáról. A bán tudomásul vette a jelentést és a tett intézkedéseket az adott viszonyokhoz képest egész terjedelmükben célszerűeknek találta, helyeselte a hatóságok rendelkezéseit és elrendelte azok fenntartását. A zavargások idején idegen lapoknak sok olyan hirt küldtek be, a melyek vagy teljes valótlanságokat vagy olyan ferdítéseket tartalmaztak, hogy a valóság fel nem ismerhető bennök. Kitűnt, ebben egy újabb bécsi könyomatos, a melyet innen valóssággal kispékeltek szenzációs, de valótlan hírekkel. Hogy csak néhány feltűnőbb valótlan-ságot klemeljünk, nem igaz, hogy a *fiumei Novi List* azt tanácsolta, hogy a mozgalmat antisémítá irányba is tereljék. Ennek éppen az ellenkezője áll. A nevezett ellenzéki lap a leg-határozottabban elítéli a sajnálatos kihágásokat. Valótlan a Magyarország-nak az a jelentése is, hogy a tömeg a *Narodne Novine* és *Agramer Zeitung* című kormánypárti lapokat is fenyegette, mert nem fogták pártját a tüntetőknek, úgy, hogy katonasággal kellett őket megoltalmazni. Csak annyi igaz, hogy a nevezett két lap szerkesztőségi helyiségei szerb épületek közelében vannak, a melyeket a katonaság oltalmába vett. Valótlan az is, hogy *Kuszevics* zágrábi helyettes üzletvezetőt lakásán fenyegette a tömeg, úgy, hogy revolverrel kellett védekeznie. Lehetetlen mindazokkal a tulzott, elferdített és valótlan részletekkel foglalkozni, a melyekkel az idegen lapokat innen ellátták s a melyeknek célja csupán a szenzációjahajászat kielégítése lehetett. Efféle ferdítéseknek a következménye az is — és talán ez volt a beküldők célja — hogy az idegen lapok helytelen véleményt alkottak maguknak az itteni hatóságok tevékenységéről s azokat egészen indokolatlanul és igazságtalanul megtámadták. — De valami csak mégis történt Zágrábban?

— **A Kölcsey-egyesület államsegélye.** A válás- és közoktatásügyi miniszter értesítette *Bereziczy* Albertet, a Muzeumok és Könyvtárak Országos tanácsának elnökét a folyó évre engedélyezett államsegélyekről. Ezek között van az *aradi Kölcsey-Egyesület*, a melynek, mint az előző évben, az Atzél-könyvtár vételárának folytatólagos törlesztésére 1000 koronát, régiség-tárának gyarapítására 600 koronát engedélyezett a miniszter. A *békéscsabai* muzeum-egyesületnek könyvtár gyarapítására 500 koronát, régiséggyűjtésre 600 koronát, a *dévai* történelem és

régészeti muzeumnak 500 koronát engedélyezett a miniszter.

— **Pavlovics Lyubomir védekezése.** *Pavlovics* Lyubomir dr. országgyűlési képviselő ismeretes ügyében, a mint fővárosi tudósítónk táviratozza, *Pavlovics* védője, *Tetétleni Armin* dr. budapesti ügyvéd beterjesztette kifogásait a nagykikindai törvényszékre. A kifogások negyven nyomtatott oldalra terjednek.

— **Az aradi anyakönyvvezetői állás.** Az aradi I. kerületi anyakönyvi hivatalban második helyettesre is szükség lévén, erre pályázatot hirdetett *Institúris Kálmán* polgármester. Az állásra a következők pályáztak: *Berta* Kálmán vasuti hivatalnok, *Moravék Elemér* ny. tanító, *Marosy Géza* volt vasutas, *Kurtucz Aurél* joghallgató, *Török Viktor* és *Barna János* végzett kereskedelmi iskolai tanulók. A város közigazgatási bizottsága a belügyminiszternek *Berta* Kálmánt hozza a kinevezésre javaslatba.

— **Borosjenő nem kap adóhivatalt.** Arad-megye közigazgatási bizottsága legutóbbi ülésén — a mint annak idején megírtuk — elhatározta, hogy a pénzügyminisztert megkeresi, hogy *Borosjenőn* adóhivatalt állítson föl. A pénzügyminiszter ma értesítette a vármegyét, hogy *Borosjenőn* új adóhivatal felállítására, valamint a buttyini adóhivatalnak *Borossebesre* való áthelyezése nem engedélyezhető.

— **Vilmos császár és Roosevelt balesete.** *New-Yorkból* táviratozzák: *Roosevelt* elnök a rokonszeny első megnyilatkozásai között a következő táviratot kapta *Posenből*:

Minden amerikaival együtt áldom a gondviselést, a mely életét az iszonyu balesettől megóvta. II. Vilmos.

Roosevelt ezt válaszolta:

Legmelegebben méltatom felséged rokonszenvét kifejező táviratát. *Roosevelt*.

— **Egy anyakönyvvezetői állás bonyodalmával.** Érdekes határozatot hozott ma Arad-megye közigazgatási bizottsága. *Kuvin* községben *Montia* Isaiás lemondott a jegyzői állásáról s helyette fiát, *Montia* Györgyöt választotta meg a község. A volt jegyző, ki egyben anyakönyvvezető is volt, ez utóbbi állásáról nem mondott le s kérte a közseget, hogy továbbra is bizza meg az anyakönyvvezetői teendők végzésével. Az ügy a közigazgatási bizottság elé került, mely kimondotta, hogy a két állás olyan, hogy egyazon egyénnek kell betölteni, s ez oknál fogva a lemondott jegyző nem lehet anyakönyvvezető. Nem lehet továbbá azért sem, mert ez az eset veszedelmes precedens lenne. Az összes lemondott jegyzők megtehetnék ugyanis, hogy anyakönyvvezetői állások megtartását kérjék. A nyugalomba vonuló jegyzők pedig rendszeren munkaképtelenek s így az anyakönyvvezetői teendők végzésére sem alkalmasok. A közigazgatási bizottság ennél fogva felír a belügyminiszterhez, hogy nevezze ki anyakönyvvezetővé az új jegyzőt.

— **Csalás egy altábornagyné nevével.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Rendkívül nagy furfanggal elkövetett csalás ügyében folytat vizsgálatot a budapesti rendőrség. Egy bűnszövetkezet egy vidéki uriaszonyt teljesen kifosztott. Kicsalta tőle 2000 holdas birtokát, amelyet elakart adni. A szövetkezet élén egy rosvott multu ember állott, aki azt hazudta a hiszékeny földbirtokos nőnek, hogy birtokát a nemrégien meghalt *Török* altábornagy özvegye akarja tőle megvásárolni. A szövetkezet hamisított okmányokkal birtokába vette a kétezer holdas birtokot és nem fizetett egy krajcárt sem az eladónak, sőt 200,000 korona erejéig meg is terhelte a bankoknál. A megcsalt föld-birtokosnő *Vázsonyi* Vilmos dr. ügyvéd és országgyűlési képviselő útján emelt panaszt a

rendőrségen. *Zsarnay* rendőrtanácsos elrendelte a vizsgálatot.

— **Az eszéki zászlósértés.** Az eszéki *Lipa* nevű dalegylet ismeretes zászlóügyére vonatkozólag a következőket táviratozzák Eszékről: Az eszéki rendőrkapitányság 100 korona pénzbírságra ítélte *Firinger Józsefet*, az egyesület elnökét, mert az egyesület zászlaján lévő országos címer fölé a városi tanácstól kapott utasítás ellenére nem alkalmaztatta Szent István koronáját. A kapitányság kimondotta továbbá ítéletében, hogy az egyesület köteles a zászlón levő képeket eltávolítani és a zászlón két hónap leforgása alatt Szent István koronáját alkalmazni, továbbá az egyesületi címer fölött lévő *Zvojnimir*-koronát eltávolítani és szintén Szent István koronájával pótolni. A elítélt pap 24 órai gondolkodási időt kért, hogy az ítélet ellen felebbezzon-e.

— **Az aradi dalegyesület,** mely Aradváros közönségének szeptember hó 19-én tartandó *Kossuth-ünnepén* énekszámokkal szerepelni fog, nagyban készülődik az ünnepen előadandó darabokra. Holnap, szombaton este 8 órakor énekpróba lesz az egyet helyiségében s az elnökség a hazafias és fontos alkalomra való tekintettel kéri a tagokat, hogy az énekpróbán pontosan és teljes számban jelenjenek meg.

— **Egy régi sikkasztás epilógusa.** *Jonescu* Lázár a nyolcvanas évek végén Arad-megye tiszti főügyésze volt, *Vörös Vidor* előtt. Mikor utóda átvette a hivatalt, konstataulta, hogy elődje több 200 és 600 forintos tételt sikkasztott el. A belügyminiszter most felszólította a közigazgatási bizottságot, hogy bírói per útján fedezze a mutatkozó hiányt. A bizottság ezt nem akarta megtenni, de *Keresztes Gyula* dr. főügyész fölvilágosításai után mégis per útjára terelte az ügyet.

— **Önkéntesek tiszti vizsgája.** A nagygyakorlatok befejezése után, kemény napok következnek a háziezred önkénteseire Nagyváradon szeptember 20-án megkezdődnek a tiszti vizsgák, melyek hoszonhatodikáig fognak tartani. A nagyvárad 37, a csabai 101, az aradi 33, a debreceni 39 és a szegedi 46 gyalogezred önkéntesei vizsgáznak Nagyváradon. A vizsgáló bizottság elnöke *Schlehmüller* vezérőrnagy lesz, tagjai pedig *Schmidt* alezredes, *Vitstock* kapitány iskolaparancsnok, egy vezérkari őrnagy, két százados, valamint az önkéntes iskolák tanári kara. A kik a vizsgát sikeresen kiállották, szeptemberben 27-én már hosszú kardot és őrmesteri kitüntetést kapnak.

— **Halálozás.** Idősb *Liptay* Edéné született *Bekella* Irén, e hó 1-én, hatvanöt éves korában Liptay-tanyán, Zemplén-vármegyében meghalt. *Liptay* György aradi honvédhuszárhadnagy édes anyját gyászolja benne.

— **Arad-megye az autók sebeshajtsa ellen.** Komárom-megye közigazgatási bizottsága átirat Arad-megyéhez az autók menetsebességének korlátozása ellen. A közigazgatási bizottság ma szintén elhatározta, hogy felír a kormányhoz, hogy az autók menetsebességét korlátozza. Nálunk Aradon ugyan még nincs annyi automobil, hogy elgázolástól félni lehessen, de azért jó előre gondoskodni erről is.

— **Nagy vasuti szerencsétlenség.** Münchenből táviratozzák: *Augsburg* közelében egy tehervonat összeütközött az augsburgi személyvonattal. Mindét lokomotív *pozdorjává* zúzódott. A lokomotív vezetője *szörnyet halt*; egy csendőrtiszt, egy plebános, továbbá a *meinzingeri* polgármester életveszélyesen, többen pedig súlyosan megsérültek.

— **Sikkasztó kezelő tiszt.** A legtöbb honvéd-hadbíróság egy sikkasztó tiszt fölött mondott a napokban ítéletet. *Sitkey* Mór, a verseci

7. honvéd gyalogezred Oravicán állomásozó zászlóaljának hadnagy kezelőisztje ez a megtévedt fiatal katona. Könnyelmű, mulató élet folytatására bizony nem elég a hadnagyi fizetés, hozzá nyult hát a gondjaira bízott kincstári pénzekhez. Mintegy nyolcszáz koronára rug az elsikkasztott összeg, melynek hiányát eddigelé leplezni bírta, de pár hónappal ezelőtt zászlóaljparancsnoka rájött a hiányra, és megtette ellene a feljelentést. A szegedi honvéd kerületi bíróság mondott ítéletet Sitkey bűnyében, elítélve őt egy és fél évi sulyosbítással szigorított börtönre. A honvéd főparancsnokság azonban, mely elé az ítélet megerősítés végett került, enyhébben bírálta el a fiatal tiszt bűnét, s a büntetést leszállította hat hónapra, de szintén szigorításokkal sulyosbított börtönre, melyet Sitkey, ki ezen ítélet folytán egyidejűleg tiszt rangját is elvesztette, a szegedi honvéd kerületi börtönben fog leöltetni.

— Magyar név. A belügyminiszter megengedte, hogy Lamberger Lajos dr. aradi ügyvéd, valamint kiskori gyermekei Károly és István családi névüket „Lukács”-ra. Motiu György talpasi lakos családi nevét „Mogyorósi”-ra. Kis kori Lóczy Zsigmond aradi illetőségű bécsi lakos családi nevét „Lenke”-re magyarosíthassa.

— Szenzáció a pumpolásra. A fővárosi lapokban egúttal hajmeresztő tudósítások jelentek meg egy jogász ellen intézett rablómerényletről. Erre vonatkozólag, a mint fővárosi tudósítónk írja, a budapesti rendőri sajtóiroda útján a következő, föltöttebb érdekes nyilatkozatot teszik közzé:

— Koholt rablómerénylet. Közhirre lett téve, hogy ifj. Tóth Péter joghallgatót kirabolják és később, hogy a rablóátadás koholt volt, csak az apa megpumpolására volt kieszelve. Az egyetemre két Tóth Péter joghallgató jár. Az egyik járszági, a másik az én fiam. Többfelől jött tudakozódás folytán és fiam jó hírének megővése céljából kötelességem kijelenteni, hogy ezek a hírek nem az én fiamra vonatkoznak. Tisztelettel kérem a sorok közlését. Budapest, 1902. szeptember 5 én. Tóth Péter köztiszt. hivatalfőnök.

— Kinevezés. A makói pénzügyigazgatóság Gyarmaty Sándor makói pénzügyigazgatósági házi szolgát a makói m. kir. adóhivatalhoz III. ad osztályu ideiglenes minőségű hivatalszolgává nevezte ki.

— Balhazár bűvész Aradon. A hírneves bűvész és spiritizista, Balhazár, aki három évvel ezelőtt is gyönyörködtette az aradi közönséget bámulatos ügyességű mutatványaival, ismét Aradra jött. Vasárnap és hétfőn este mutatja be művészetét a nyári színházban. A bűvész élő rózsabokrokat fog növesztetni a közönség szemeláttára s az illatos kis virágokkal megkínálja a hölgyközönséget. Spiritizista mutatványai pedig egyenesen megdöbbentők. Három év előtti szereplésekor is temérdek nézője akadt Balhazárnak, s most, hogy a bűvész újabb számokkal növelte meg műsorát, még több párfogóra számíthat. Szünetek alatt Füredi József a nagyváradi színház operett komikusa fog mulattató kuplékat előadni. A helyárak a rendez színházi árak.

— A legjobb cipőt vásárolhatja. Porter Vilmos Nagy Aruházában a Szabadság téren. Finom, könnyű, elegáns áru; tartós minőség kezeség alatt, formáját nem veszíti soha. Ha egyszer próbát tesz, akkor ezentúl csak Porternél fedezi szükségletét. Őt forintot vásárlásnál ingyen fényképet kap saját arckép után. Oly kedvezmény ez, melyet a legfinomabb családok szívesen vesznek igénybe. Az aruház már sok ezer kitűnően sikerült életnagyságu fényképet szállított.

— T. Üzletfeleink szíves tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadságtér 20. szám, Telefon 265.sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalait érdeklő megbízásokat.

Párbaj a „majom” miatt.

(Egy lovagias ügy története.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 5.

Ismerjük, mint dühöng nálunk a párbajmánia. A legapróbb semmiség, egy görbe nézés vagy görbe orr miatt is gyakorta támadnak ugynevezett „lovagias” afférek. És nincs semmi, ami gátat vetne a párosviaskodások komédiájának. Van ugyan törvény, mely tiltja a párbajt, de mit használ ez, ha a bíróság a legenyhébben kezeli azt a büntetések kimérésénél. Itt van például két fiatalember esete, melyet ma tárgyalt a budapesti törvényszék dr. Oláh András bíró elnöklésével.

Árkay Ferenc, egy fiatal 19 éves joghallgató és Löblach Kálmán építész jóbarátok voltak. Az utóbbi egy másik barátjával sétált az utcán s Árkayról azt mondta: majom. Meghallotta ezt a jogász s nem volt sürgősebb dolga, mint a „sértőt” provokálni. Jöttek a segédek, komoly arccal tanácskoztak és jegyzőkönyveztek, azután — mi történt volna más? — vér folyt. A felek megverekedtek kardra, Árkay egy vágást mért az ellenfele arcának jobbik felére. Ma a párbajozók a bíróság előtt álltak.

— Majom! — mondta az egyik — oly sértő szó, melyet nem hagyhattam magamon száradni. Elégtételt kértem hát s nem tehetek róla, hogy barátom bocsánatot kérni nem akart. Mert nekem nem volt szándékom mindenáron párbajozni.

A másik pedig felelt:

— Igen, nem voltam hajlandó bocsánatkérésre.

— Miért? kérdezte az elnök.

— Mert az, hogy Árkayt „majom”-nak neveztem, nem is számítol szembe, de az utcán, egy barátommal beszélgetve: ez csak egy megjegyzés volt s elég ha kijelentettem, hogy sértő szándék nélkül tettem.

Fölállt erre a közvádó, dr. Balás Elemér s kérte a bíróságot, hogy ezuttal igazán ne adjon semmit a „társadalmi kényszer” frázisára. A büntető bíróság lehet elnéző és enyhe felfogásu bizonyos esetekben, de viszont teljes szigorral kell lesujtania, a mikor semmiért, csak a párbajmániának hódolva lovagiaskodnak. Ohajtja, hogy a jelen esetben a bíróság olyan szigorú ítéletet hozzon, hogy az hasonló afférek tekintetében visszariasztó hatással legyen.

Az ügyész után a két párbajozó szól. Löblach hangsúlyozta, mikép kijelentette annak idején, hogy megjegyzése sértő szándék nélkül csuszott ki száján.

Árkay: Egész pályámon utamban lett volna az a szó: majom.

Ügyész: Engedelmet, hozzá kell szoktatni az állampolgárokat, hogy a büntető bíróságnál keressenek elégtételt. Különösen az ily esetekben s különösen az, aki még jogászember is.

Árkay: Párbajoznak a miniszterek is, még pedig éppen a király engedelmeinek előleges kikérése mellett.

Nem tudjuk, ez az utolsó érv volt-e hatással a király nevében ítélkező bíróságra, de tény, hogy az oly annyira szükség-s szigor ezuttal sem érvényesült a minden komolyabb ok nélkül párbajozókkal szemben. A törvényszék ugyanis csupán öt-öt napi államfogházra ítélte a vádlottakat.

Ebben pedig megnyugodtak.

NAPIREND.

Szeptember 6. Szombat. Róm. kath. naptár: Zakariás próféta. — Protestáns naptár: Zakariás próféta. — Izraelita naptár: Sabbat, Schoftim. — Görög-keleti naptár (augusztus 24.). Eutik. — A nap két 5 óra 10 perckor, nyugszik 6 óra 14 perckor. — A hold két 9 óra 47 perckor, nyugszik 8 óra 8 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereky-muzeum helyisége mellett álló terem.

Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, száraz, később zivatarok.

Szeptember 6. Az aradi kereskedő-regruták táncvigalma (Városliget.)

Szeptember 6—8. Az aradi lövész-egylet díjlövészete.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 5.

A két nap előtti esőzés előnyösen ártatta meg egész környékünk földjét, míg a vinarrai jött jég tetemes kárt okozott a szőlő- és dohánytermésben, mely kár helyenkint biztosítás útján megtérül.

E helyen is hangoztathatjuk a kötelező biztosítás előnyét.

Az üzlet lassu menetű. Kínálat mindig élénkebb a keresletnél, noha a vételben serényen tart lépést molnár, kis és nagy kereskedő és nagy malmaink.

Mintegy 6000 métermázsa buza és 1000 métermázsa különféle gabona került forgalomba.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Uj-buza I. ső minőségű 6.40—6.60.

Uj-buza közép 6.10—6.30.

Otengeri 5.60—5.80.

Uj-rozs 5.20—5.30.

Uj-árpa 4.60—4.80.

Uj-zab 5.10—5.20.

Az irányzat lanyha.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 5.

Déltőzsde. Buzakinálat mérsékelte, a vételkezdő korlátozt. Bágyadt irányzat mellett 20,000 métermázsa került forgalomba, 2 $\frac{1}{2}$ fillérrel olcsóbb árakon. Egyéb gabonamek bágyadtak. Időjárás meleg.

Zárhat 12 órakor:

Buza októberre	6.70—6.71
Buza 1903. áprillisa	7.00—7.01
Rozs októberre	5.94—5.95
Rozs 1903. áprillisa	6.14—6.15
Zab októberre	5.45—5.46
Zab 1903. áprillisa	5.75—5.76
Tengeri szeptemberre	5.36—5.38
Tengeri 1903. májusra	5.39—5.40

Zárhat 5 órakor:

Buza októberre	6.72—6.74
Buza 1903. áprillisa	7.02—7.03
Rozs októberre	5.98—5.99
Rozs 1903. áprillisa	6.18—6.19
Zab októberre	5.46—5.47
Zab 1903. áprillisa	5.76—5.77
Tengeri szeptemberre	5.38—5.39
Tengeri 1903. májusra	5.39—5.40

Zárhat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	601.50
Magyar hitelrészvény	738.50
Leszámlatolóbank részvény	469.50
Rima-Murányi vasmű részvény	502.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	725.50
Közlő vasút	640.—
Városi villamos vasút részvény	336.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Budapest, szeptember 5.

Magyar aranyáradek 4%	121.10
Magyar koronajáradek 4%	98.—
Magyar arany 4 $\frac{1}{2}$ %	—
Magyar ezüst 4 $\frac{1}{2}$ %	—
Magyar keleti vasút	—
Magyar földterhermentesítési kötvény	97.75
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát szlavin földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeregyorsajegy kölcsön	204.—
Tiszasszabályozási és szegedi kölcsön	163.—
Osztrák papírráradek	101.00
Osztrák áradek ezüst	101.40
Osztrák áradek arany	121.50
Koronajáradek	99.50
1860-iki államsorsjegyek	152.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1590.—
Magyar hitelbankrészvény	740.—
Osztrák hitelbankrészvény	693.—
Osztrák-magyar államvasút	726.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.96
Német birodalmi marka	117.—

Sze szü zlet.

— Szeptember 5. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyere sze sz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított sze sz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Árverési mocsok 12'80—13— korona mmásanként.

REGÉNY-CSARNOK.

Hipnó zis.

— Angol regény. —

Ira: Hardy I. D.

(68)

(Folytatás.)

Nazaréna úgy érezte, hogy megáll a szíve verése... a füleiben zúgott a vér s csak a legképtelnebb erőfeszítéssel sikerült neki legyőznie a fenyegető ájulást... most nem összeesnie, most tenni kell, még pedig olyan gyorsan, amint csak lehet! Férje ölelő karjából kibontakozva, bágyadtan szól:

— Rosszul vagyok Gaston, pár pillanatra ki kell mennem a szabad levegőre, hogy kis sé magamhoz térjek.

— Nem fogsz mozdulni sem a helyedről, — felelt jég hidegen a férje s a karját úgy megszorította, mint a vascsavart.

— O Gaston, csak egy pillanatra, — esedezett az asszony.

— Igen... egyenesen Holminsterbe akarsz szaladni... semmi sem lesz belőle... itt maradsz!...

— Gaston!

— Nem!

— Nos, tehát igen, ha tudod, hogy mit akarok, engedj el, még van rá idő!

— Több vagy, mint naiv, — felelt az or nos sátni mosolygással, — Holminsterbe alig ha jutnál már el, de elszaladnál a belügyminis teriumba s közléseim alapján halasztást kérnél... ugy-e, ezt szeretnéd?

Ugy játszott a felesége halálos félelmével, mint a macska az egérrel, az asszony bizony talan szemekkel nézett rá, a férfi pedig folytatta:

— S csakugyan azt hiszed, hogy eleresz tenélek, megengedném, hogy megmentsd a gavalárdát, az én bőrömet vive a vásárra?

— Nem Gaston, veled nem fog semmi sem történni. Menekülhetsz túl lehetsz a határon, mire a hatóság üldözőbe vesz! Ugy fogom mondani a vallomásomat, hogy közvetlen veszedelem nem származik belőle rád! — kiáltott Nazaréna forró esdekléssel.

— Nem örültem meg — morgott Fitzallan. — Percival Raymond élete az enyém s nem fogom kibocsájtani a kezemből semmi áron!

— O, ha csak életet akarsz, vedd el az enyémet — zokogott a fiatal asszony kétségbe esetten, — inkább ezer halált halok, mint hogy azt lássam, hogy Percival Raymond életét a hóhér oltja ki! Az ő részéről csak fiatalos bolondság volt az egész... én követeltem tőle, hogy hallgasson s így csak én, egyedül csak én vagyok a bűnös!

— Ah, hogy tudsz érte könyörögni, hogy tudsz koldulni, kiáltott Fitzallan dühödten, — rólam és az én szerelmemről nem akartál mit sem hallani, én nem voltam elég jó a büszke, tisztaszívű, puritán asszonynak!

Nazaréna agyán új gondolat cikázott át. — Gaston, — szóló csaknem hebegve, — nem tudtam, hogy annyira vágyódtál a szerelmemre... csak érted fogok élni az utolsó lehelletemig... követlek a pusztaság közepére is... rabszolgáld leszek, csak ments meg!

— Mily jól illik neked, kedvesem, az alá zatosság, — gunyolódott a férfi, — de még a megalázkodásod árán sem fogod megvenni tőlem a szeretőd életét. Egyikünk sem hagyja el ezt a szobát holnap reggel nyolc óra előtt! Abban az órában pedig mindketlőnk gondolatai Holminsterben lesznek.

A fiatal asszony kis ideig nyugodtan maradt. Fitzallan lassan felemelkedett, elfordította az ajtózárbán a kulcsot, lehúzta és a zsebébe tette s aztán ismét visszaült a helyére, de még mielőtt csak gondolni is tudott volna ellen állásra Nazaréna rávette magát s kirántotta zsebéből a kulcsot! Az ereje mintha megtíz szereződött volna, az orvos alig birt vele.

— Nem szabad meghalnia, — sziszegte a szerencsétlen egészen magánkivül s az ajtóhoz sietett, a kulcsot éppen a zárba akarta illeszteni, mikor férje kiragadta azt a kezéből s ugyanakkor a kezét rátette a szájára, hogy elfojtsa a segélykiáltásait. Az asszony dulakodni kezdett vele, de mikor az orvos keze össze szorította a torkát, elhagyta az ereje, a férfi durván megrázta, a díványra taszította s fogát csikorgatva erősen üvöltött:

— Meg fog halni a szeretőd s ha nem engedelmeskedel az akaratomnak, téged is utána küldelek!

Fektelen természetét ismerve, éppen nem lett volna csodálatos, ha megölte volna Nazarénát, — hogy nem tette az csak hirtelen megfontolásának volt tulajdonítható. Elgondolta, hogy bosszúja nem lenne teljes, ha megölné az asszonyt, mielőtt gyönyörködött volna a következő órák halálfélelmében! Pusztuljon el holnap Nazaréna, de ma még követnie kell gondolataiban Percival Raymond halálkínjait.

Nazaréna csakhamar magához tért; tompa kétségbeeséssel bámult maga elé, majd hirtelen felugrott s lángoló pillantással dobta férje szemébe a fenyegetést:

— Ha ennyire kivetkőztél minden emberi ségből, légy legalább óvatos; nem lesz nap, nem lesz óra, melyben biztonságba lehetsz, örökké azon kell reszketned, hogy leleplezem borzasztó titkodat... csak a halálom óráján veheted meg a biztonságodat!

— Ingerelni akarsz ugy-e? — mormogta Fitzallan dühödten, — de ez nem segít rajtad! Ha e pillanatban megölnélek az a magam biztonságát sodorná veszedelembe s abhoz még elég okos vagyok, hogy... azonkívül még reszketned kell a kedvesedért, abból nem engedek el neked egy másodpercnyit sem!

— Legyen hát, — susogta Nazaréna hangtalanul, — nem akadályozhatlak meg abban, hogy meggyilkold Raymet, — igen Raymet, így fogom őt ezentúl nevezni... de akár él, akár meg lesz halva, én csak az övé vagyok s ha darabonként tépnéd ki a szívemet kebeléből, az utolsó dobbanása is csak az övé volna... az én Raymé!

Egy pillanatra úgy látszott, hogy a férfi rá akar rohanni, de aztán vaserejű önralmával visszatartotta magát s durva kcgással szólt:

— Csak hadd végezze el először dolgát a hóhér... a többi majd meglássuk!

E pillanatban hangoshörgés tört elő Nazaréna torkából s a következő pillanatban mozdulatlanul feküdt Fitzallan lábánál.

Gonosz pillantással tekintett ez le rá, — nem volna-e mégis okosabb az életét venni? De nem — akár késszurással, akár másként ölné meg, halála az ő életét is fenyegetné s ennek nem szabad megtörténnie.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinról délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvoat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczáról szm. r. 8.05
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ünnep- és vasárnap, valamint a radnai búcsúnapokon jön Radnáról egy vegyesvonat este 8 óra 23 perckor.

Két remek estély
a nyári színházban

Vasárnap és hétfőn, j. hó 7. és 8-án

Balthazar

a híres magyar csodabűvész-spiritizista rendkívül érdekes és lehetetlenségekből összeállított műsorral

nagy művész-estélyt rendez.

Baltazar India örök titku csodáinak rejtelmességét felülmuta mű-büv-remekléseivel s megfeythetetlen cselekvéseivel a spiritizmus terén.

Gül-baba eleven rózsafáknak csodálatos növesztése, **Ibikus feje**, **A kristály szekrény**, **Delejes kezelés** stb.

Továbbá a Budapesten nagy feltűnést keltett

Spiritizista Seance

kisértetek a sátorban vagy a furfangos szellemek hangversenye. Balthazar utolérhetetlen **hasbeszélése műembe-reivel.**

Ezenkívül gazdag, lényes műsor:

Füredi József a nagyváradi színház kitűnő komikusa közreműködésével

Rendes színházi helyárak. Kezdeté 8 órakor.

Jegyek az előadás napján válthatók a nyári színház pénztáránál d. e. 9—12, d. u. 3—6 óráig.

Társascég föloszlás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek és az üzletvilág becses tudomására adni, hogy a pajsáni **Kohn Henrik** és **Scheer Gyula** cég föloszlott és abból a mai napon kiléptem.

Kohn Henrik,

kiszindial kereskedő.

1557

Egy jókarban lévő

zongora

jutányos áron eladó.

Bővebbet Éles Armin üzletében.

Iskolakönyvek
szolid bekötését

mérsékelt díjért elvállalja

az Aradi Nyomda Részvénytársaság.

Magy. kir. államv. üztv. Szegeden.

26084—1902. III. sz.

Pályázati hirdetmény.

A Szécsány állomáson megüresedő pályaudvari vendéglő bérletére zennel nyilvános pályázat hirdetetik. A bérlet fenti vendéglőre nézve 1902. évi december hó 1. évél veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított három éven át, vagyis 1905. évi november 30. ig.

Bérletnek a következő helyiségek bocsátatnak rendelkezésre: A földszinten: I—II. oszt. étterem, III. oszt. ét. és váróterem. Az emeleten: 2 szoba, 1 konyha. Ezenkívül a felv. épületben levő pincze és padlás.

Az egy koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a magy. kir. államvasutak föntkiirt Szécsány állomása pályaudvarán levő vendéglő üztv. felirattal ellátott, lepecsételt s borítékba zárt, nemkülönbön kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1902. évi szeptember hó 12-én déli 12 óráig alulírt üztv. vezetőnél (üzletvezetőség palota I. emelet, 21. sz. ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a bérletre 200, azaz Kettőszáz korona készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban a szegedi üztv. vezetőnél (üzletvezetőség palota I. emelet, 21. sz. ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján beküldendő.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebb, a névértéket meg nem haladó napi árfolyam csak 90% szerinti értékben számíttatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik.

Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlítendő ugyan, de a letétről nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üztv. vezetőnél forgalmi és kereskedelmi osztályában (I. em. 12. sz.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A fentebbi feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tételnek, s végül olyanok, melyekre nézve az előírt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1902. évi augusztus hóban.

Az üztv. vezetőség.

(Utánnymás nem díjaztatik.)

M. kir. államv. budapest-balparti üztv.

27092—902. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

A vonalainkon az 1903. évben, illetve a következő 1904. és 1905. évben szükségellendő különféle pályafentartási fák szállítását biztosítani óhajtván, azok szállítására nyilvános pályázatot hirdetünk.

Az ajánlatok f. évi szeptember hó 10-ig az üztv. vezetőnél (Teréz-körút 62., I. em. ajtó 5.) a bánatpénz pedig ugyanott a gyűjtőpénztárnál f. évi szeptember hó 9. éig teendő le.

A részletes pályázati feltételek, nemkülönbön a megközelítőleg szükséges mennyiségről szerkesztett jegyzékek és ajánlati űrlapok az általános osztályunkban (Teréz-körút 62., I. em. ajtó 8.), valamint az összes kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők és ugyanott megszerezhetők.

Budapest, 1902. évi augusztus havában.

Az üztv. vezetőség.

(Utánnymás nem díjaztatik.)

Magy. kir. államv. üztv. Aradon.

24031—1902. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak aradi üztv. vezetőse nyilvános versenyt hirdet Arad állomás új fűtőházi telepen létesítendő emeletes iroda és laképület, továbbá emeletes laképület és földszintes szertár épület építő munkáinak végrehajtására.

A tervek és költségvetések, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, vala-

mint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Aradon, a magy. kir. államvasutak aradi üztv. vezetőségének pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők, az ajánlati nyomtatványok ugyanezen hivatalnál 3 korona lefizetése ellenében megszerezhetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1902. évi szeptember hó 16-án déli 12 óráig nyújtandók be alulírt üztv. vezetőség titkárságánál (Arad-csanádi palota I. emelet.)

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ikenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat Arad állomás fűtőházi telepen létesítendő magasépítmények építési munkáira.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1902. évi szeptember hó 15-én déli 12 óráig 6000, azaz Hatezer korona bánatpénz teendő le a m. kir. államvasutak aradi gyűjtőpénztárában (Arad-csanádi palota földszint) akár készpénzbe, akár állami letétekre alkalmas értékpapírokkal.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számitásba nem vétetnek, készpénzben letett bánatpénz után kamat nem követelhető.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénnyel adandók fel.

Aradon, 1902. évi augusztus hó.

Az üztv. vezetőség.

(Utánnymás nem díjaztatik.)

Magy. kir. államv. Igazgatóság.

35792—FIV.

Árverési hirdetmény.

Kézbessithetlenné vált 6884 kg. súlyu használt, de jó karban lévő cséplőgép küldemény, f. évi szeptember hó 11-én d. e. 10 órakor fog azonnali készpénz fizetés mellett Alsó Szepor állomáson nyilvános árverésen eladatni.

Budapest, 1902. augusztus 27.

Az igazgatóság.

Magy. kir. államv. üztv. Aradon.

25154—1902. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak aradi üztv. vezetőse nyilvános versenytárgyalást hirdet a petrozsény—lupényi h. é. vasut Vulkán és Lupény állomásainak kibővítéséhez és a bővítéssel kapcsolatos pályaszín emelés egy részéhez szükséges, összesen 68200 m³ földfeltöltési munka végrehajtására.

A tervek, a szerződés és az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint az általános és részletes feltétfüzetek Aradon a magy. kir. államvasutak üztv. vezetőse pályafentartási osztályában és Petrozsényban a petrozsényi osztálmérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és 2 koronáért megszerezhetők.

Ajánlat csak az állomások bővítésére szükséges összes munkákra tehetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1902. évi szeptember hó 11-én déli 12 óráig kell benyújtani alulírt üztv. vezetőség általános osztályánál.

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ikenként 30 fillér bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani:

„Ajánlat a petrozsény—lupényi h. é. vasut Lupény és Vulkán állomások bővítésénél végzendő földmunkákra.”

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis legkésőbb 1902. évi szeptember hó 10-én déli 12 óráig összesen 1000, azaz Ezer korona bánatpénzt kell a m. kir. államvasutak aradi üztv. vezetőségének gyűjtőpénztárában akár készpénz, akár állami letétekre alkalmas értékpapírokkal letenni.

Takarékpénztári könyvek letétyanánt el nem fogadtatnak.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Készpénzben letett bánatpénz után kamat nem követelhető.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számitásba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénnyel adandók fel.

Aradon, 1902. évi augusztus hó 18. án.

Az üztv. vezetőség.

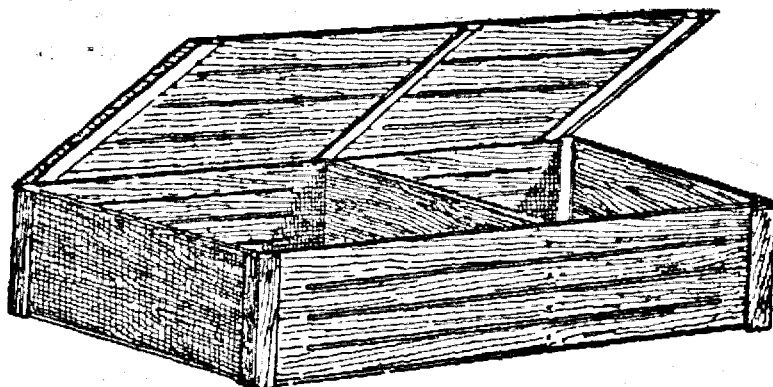
(Utánnymás nem díjaztatik.)

MUNK H. ÉS FIAI

gőzfűrész-, parket-, hordó-, láda-, bot- és faárugyár

Maros-Szlatina, Aradmegye.

Ajánlják szőlőszállításra legalkalmasabbnak elismert

szabadalmazott farekeszeiket,
legújabb
szőlő-állványaikat

és a csomagoláshoz szükséges

fagyapotot.

Kedvezményes szállítási díjak.

Fagyapot minden rekeszhez ingyen.

Képviselő: SCHÄFFER HENRIK, Arad,

Andrássy-tér, Bing-ház. — Telefon 208. sz.

1374

Felvitagostásokat teljesen ingyen ad a

kiadóhivatal:

József főherceg-ut. 22. szám.

Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvetetnek a

kiadóhivatalban:

József főherceg-ut. 22. szám.

Telefon szám: 151.

zen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánlkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárúsító helyein.

Apró hirdetésekre
szolgáló levelezőlapok kaphatók
Aradon:

Révész Nándor

könyvkereskedésében, Szabadság-tér és Forray-utca sarkán.

Ifj. Klein Mór

könyvkereskedésében, Atzél Péter-utca.

Kerpel Izsó

könyvkereskedésében, Andrassy-tér.

Kubina Béláné

papírkészítésében, Hunyadi-utca.

Keppich Zsigmond

papírkészítésében, Andrassy-tér.

Özv. Hammerschlag L.-né

dohányüzletében, Andrassy-tér.

Lészay Sándor

dohányüzletében, Andrassy-tér.

Kis tőzsdében

Templom-utca.

Kohn László

Waggongyárban.

Hoffmann József

fűszerkereskedésében, Forray-utca.

Női divat szalon

a főterem elutazás miatt jutányosan átadó. Cím a kiadóhivatalban. 1552

Eladó ház.

Az Ilona utca 2. számú 15 évig adom-ntes új ház, mely jól jövedelmez, szép udvar és kert hozzá, kedvező vételár mellett szabad kézből olcsó áron eladó. Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál. 1554

Az összes helybeli orvosok ajánlják a

Boholti ásványvizet.

Kapható minden fűszerkereskedésben. Főraktár Boczkó-utca 9. sz. Telefon 506. szám. 1550

Irodai munkák

másolására jó irással bíró kisaszszony ajánlkozik. Ajánlatokat „Szorgalom” jelige alatt a kiadóhivatal továbbítja. 1555

Egy fiatal

nős kereskedő utazónak ajánlkozik. Megkeresések R. A. jelige alatt Makó, postrestant. 1556

Lippán,

a Mindi-féle gőzmalom egész be rendezése, kivéve a gőzgépet, minden elfogadható áron eladó. Értekezhetni Posevitz Géza tulajdonosnál Solymoson, u. p. M.-Radna 1560

Szép, erőshangu pedálos, alig használt

c z i m b a l o m

jutányosan eladó. — Megtekinthető Honisch L. István műtermében, Szabadság-tér 16. sz. 1506

Zálogcédulákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438.

Telefon 322.

Első rendű hasított

Tölgy

szőlőkarók

6 és 7 láb hosszúságban kaphatók a legjutányosabb árban a ter-
novai állomáson.

Klein B. Vilmos

Arad Petőfi-utca 1. sz.

A karók kocsival is elvihetők a
tauczi országút melletti rak-
tárból. 701

MÁRIA-RADNAI GYOMORCSEPPEK.

Gyomorgörcs, gyomorfájás, erős gyomorhurut és étvágytalanság ellen biztos szer.

Egy üveg ára 80 fillér.

M.-Radnai vértisztító és fájdalom nélküli hashajtó labdacok.

Egy doboz ára 60 fillér.

M.-radnai lábizzadás elleni kenőcs.

Kipróbált hatású, egy tégely használata elegendő. — Egy tégely ára 1 kor.

Kossuth-féle M.-radnai Gyöngyvirág-Creme.

Ápolja, szépi és finomítja az arczbőrt, eltávolítja májfoltot, szeplőt pattanásokat, bőrtájakat és az arcznak báj és üdéséget kölcsönöz.

Kis tégely 1 korona. — Nagy tégely 2 korona.

M.-radnai gyomorerősítő tea.

Egy csomag ára 1 kor. 20 fill.

Mária-radnai hajessentia biztos szer hajhullás és fejkörpa ellen kitűnő hajápoló szer.

1 üveg ára 2 korona.

Kitűnő közkezdveltségnek örvendő Kossuth-féle bajuszpedrő.

Egy doboz ára 30 fillér.

Kaphatók:

UDVARDI KOSSUTH PÁL

a „Megváltó”-hoz címzett gyógyszer-tárában M.-Radnán, és az ország minden nagyobb gyógyszer-tárában. — Gyógyszerészek részére Aradon Vojtek és Welsz gyógyszer-kereskedőknél.

Hölgyeknek és Uraknak

egyaránt ajánlható az általam készített „Contre Son” korpa elleni fejmosó, mely a legtisztább anyagokból van összeállítva.

Hogy az egészségre nem káros anyagokat tartalmaz, igazolja egy budapesti kir. ker. törvényszéki hites vegyész, valamint a zürichi nemzetközi vegyintézet bizonyítványa.

Ezen fejmosó rendszer használata megszünteti a fejkörpa képződést, a hajnak selyemszerű finomságot és igen szép fényt ad.

Nem állítom, hogy hajnövesztő, hanem az által, hogy a fejbőr tiszta és körpa mentes, a hajhullást enyhíti.

Ezen fejmosó minden esetben a legnagyobb sikerrel lett használva, mit számtalan egyénnel tudok igazolni.

Kitűnő hatásánál fogva számtalan esetben ajánlva lett dr. Tisch Mór Arad város tb. főorvosa által.

Gyors száradása által a legérzékenyebb fejen is használható.

Egy üveg ára 65 krajczár.

A n. é. közönség becses bizalmát kérve, maradtam
kiváló tisztelettel

TURÓCZY ELEK

fodrász

1735

Arad, Andrassy-tér 18. Salacz-utcai rész.

Márton és Hirsch

uri-szabó üzlet

Aradon, Asztalos Sándor-u. 6—7.

A m. t. vevőinknek és a n. é. közönségnek szíves tudomására adjuk, hogy a közelgő őszi saisonra raktárunkat dusan felszereltük a legfinomabb bel- és külföldi, különösen angol, doubl és himalaja kelmékkel.

Mi által azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a legmesszebb menő igényeknek is meg tudunk felelni.

Uri-szabó üzletünkben a legszébb kiállítású

férji-öltönyök, felöltők, téli-kabátok stb. elkészítettnek.

Pontos és szolid kiszolgálást biztosít

Márton és Hirsch

1558

uri-szabók

Aradon, Asztalos Sándor-u. 6—7.

3808—1902. tkvi sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az Arad-csanádi gazd. takarékpénztár végrehajtónak, Dresein János végrehajtást szenvedő elleni 600 korona tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében, az aradi kir. törvényszék területén lévő, Aradvárosban fekvő, az 5304. számú telekkönyvben A. + 1. sor, 5405. hrsz. a pesti utcában felvett ingatlanra az árverést 616 koronában ezennel megállapított kiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902. évi október hó 1-én napján délután 3 órakor az igazságügyi palota I. em., 88. sz. szobában megtartandó nyilvános árverésen akikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át, vagyis 61 kor. 60 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX-ik t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3833. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, 1902. évi június hó 6-ik napján.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Zubor,

1559

kir. tszéki bíró.